BLOM ECOLOGIE
Verbindt natuur en samenleving

Mitigatieplan Plantage Fase 4 Blankertseweg te Meteren

Aanvraag omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit

blomecologie.nl

Colofon

Status:	Concept
Project:	2025-1890
Datum:	22 april 2026
Samensteller:	[redacted]
Collegiale toets:	[redacted]
Opdrachtgever:	Gemeente West-Betuwe
Contactpersoon:	[redacted]
	[redacted]

Disclaimer
Blom Ecologie B.V. is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie B.V.
Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie B.V. worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Inhoud

1 Projectinformatie 4

1.1 Aanleiding 4
1.2 Soorten 5
1.3 Beoogde werkzaamheden en planning 7
1.4 Periode vergunning 7
1.5 Wettelijk kader 8

2 Mitigerende maatregelen 9

2.1 Huismus en spreeuw 9
2.2 Kerkuil 12
2.3 Gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis 14
2.4 Wezel 19
2.5 Grote modderkruiper 22

3 Staat van instandhouding 24

3.1 Huismus 24
3.2 Spreeuw 26
3.3 Kerkuil 28
3.4 Gewone dwergvleermuis 30
3.5 Gewone grootoorvleermuis 32
3.6 Wezel 33
3.7 Cumulatieve effecten 34

4 Wettelijk belang 35

4.1 Volksgezondheid 35
4.2 Groot openbaar belang 38

5 Alternatievenafweging 39

1 Projectinformatie

1.1 Aanleiding

De gemeente West-Betuwe is voornemens om aan de Blankertseweg te Meteren de bestaande woonwijk ten noordoosten van de planlocatie, De Plantage, uit te breiden met circa 450 woningen (Fase 4). Hiertoe worden de percelen aan de Blankertseweg 6 en het omliggende agrarische terrein omgevormd tot woonwijk. In het kader van de ruimtelijke procedure is middels twee ecologische quickscans (één voor de Blankertseweg 6 (Herpers, 2024) en één voor het omliggende agrarische terrein en Blankertseweg 6B (van Hoorn, 2025)) getoetst of de voorgenomen werkzaamheden leiden tot verstoring of schade aan beschermde flora en fauna. Uit deze quickscans bleek dat negatieve effecten op voorhand niet uitgesloten konden worden.

Middels aanvullende ecologisch onderzoeken (van den Brom, 2025a en van den Brom, 2025b) is vastgesteld dat binnen het onderzoeksgebied beschermde natuurwaarden aanwezig zijn. Derhalve dient voor de beoogde ontwikkeling een aanvraag omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit te worden aangevraagd. Voorliggend Mitigatieplan is opgesteld voor deze aanvraag omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit.

Het perceel Blankertseweg 6B wordt niet ontwikkeld als onderdeel van de woonwijk Plantage Fase 4. De provincie Gelderland is voornemens de rotonde die op de kruising Plettenburglaan en Randweg ligt te verplaatsen naar het zuidoosten, waarvoor op termijn het perceel Blankertseweg 6B mogelijk gewijzigd dient te worden, om een aansluiting op de woonwijk en een fietstunnel te realiseren. Echter, gezien hier op dit moment nog geen planning voor bekend is, worden deze werkzaamheden niet meegenomen in voorliggende aanvraag omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit. De hier aanwezige soorten worden derhalve ook niet aangevraagd in de huidige vergunning. Hiervoor zal op een later moment mogelijk een separate omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit voor worden aangevraagd.

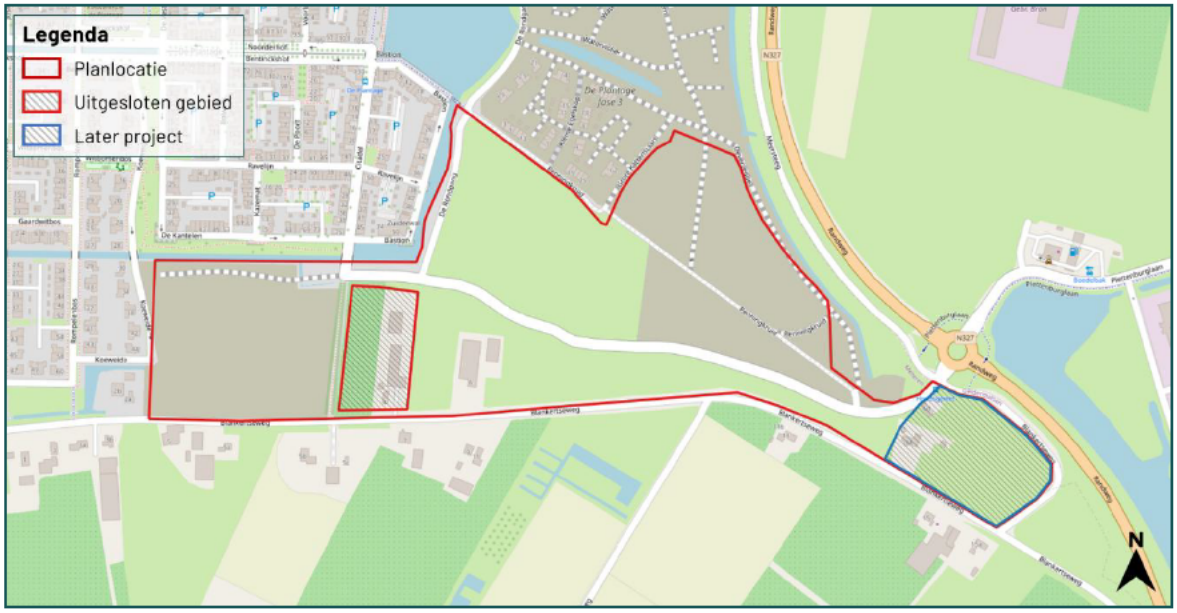

Figuur 1.1 De planlocatie betreft de percelen Blankertseweg 6 en de omliggende agrarische percelen. Het perceel Blankertseweg 4 is niet onderzocht en is vooralsnog uitgesloten van de ontwikkeling. Het perceel Blankertseweg 6B is wel onderzocht maar vooralsnog uitgesloten van de ontwikkeling.

1.2 Soorten

De beschermde soorten waarvoor het plangebied een functionele betekenis heeft worden omschreven in tabel 1.1. Doordat het zuidoostelijke deel van de planlocatie voorlopig niet zal worden aangetast, worden de hier aangetroffen soorten niet beïnvloedt en is voor de hier voorkomende soorten op dit moment geen vergunning benodigd. De locatie van de aangetroffen nestlocaties, verblijfplaatsen en leefgebieden wordt weergegeven in figuur 1.2 (vogels) en figuur 1.3 (zoogdieren en vissen). Voor verdere details wordt verwezen naar de aanvullende ecologische onderzoeken (van den Brom, 2025a en van den Brom, 2025b).

Tabel 1.1 De soorten waarvoor deels een vergunning wordt aangevraagd. Tevens is benoemd welk type en aantal functies mogelijk verloren zal gaan.

Soort	Type	Aantal wegnemen	Overtreding (Besluit activiteiten leefomgeving Bal)
Huismus (*Passer domesticus*)	Nest	5	art. 11.37 lid 1b (opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten)
Kerkuil (*Tyto alba*)	Nest/ rustlocatie	1	art. 11.37 lid 1b (opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten)
Spreeuw (*Sturnus vulgaris*)	Nest	1	art. 11.37 lid 1b (opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten)
Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*)	Zomer-verblijfplaats	1	art. 11.46 lid 1b (opzettelijk verstoren) art 11.46 lid 1d (beschadigen of vernielen voortplantingsplaats of rustplaats)
Gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*)	Zomer-verblijfplaats	1	art. 11.46 lid 1b (opzettelijk verstoren) art 11.46 lid 1d (beschadigen of vernielen voortplantingsplaats of rustplaats)
Wezel (*Mustela nivalis*)	Vaste verblijfplaats	1	art. 11.54 lid1b (beschadigen of vernielen van voortplantingsplaats of rustplaats)

Niet aan te vragen soorten

Tijdens het aanvullend onderzoek is binnen de planlocatie ook leefgebied van grote modderkruiper aangetroffen. Echter, gezien dit leefgebied behouden en versterkt zal worden door enkele maatregelen toe te passen (zie H2.5), wordt hiervoor geen vergunning aangevraagd.

De aanvullend onderzoeksrapportage omschrijft ook de aangetroffen nestlocatie van steenuil en twee zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis ter hoogte van het perceel Blankertseweg 6B (van den Brom, 2025b). Echter gezien dit perceel niet als onderdeel van de voorliggende ontwikkeling wordt aangetast, wordt voor deze verblijfplaatsen op dit moment tevens geen vergunning aangevraagd.

Tot slot zijn tijdens het aanvullend onderzoek waarnemingen gedaan van haas en konijn, welke vallen onder de Specifieke Zorgplicht. Hiertoe dienen alle passende preventieve maatregelen te worden getroffen om verslechterende of significant verstorende gevolgen voor haas en konijn te voorkomen. Het behoud van leefgebied van konijn en haas past echter niet binnen de beoogde inrichting van het plangebied. Een alternatief is het zoeken van koppelkansen met te realiseren leefgebied voor de beschermde soorten; echter zijn ook deze mogelijkheden beperkt voor de soorten genoemd in tabel 1.1. Wanneer in een later stadium een vergunning aangevraagd zou worden voor het wegnemen van de steenuilnestlocatie ter hoogte van Blankertseweg 6B, zouden hier wel mogelijkheden voor het zoeken van koppelkansen bestaan.

Figuur 1.2 Aangetroffen nestlocaties van huismus, kerkuil, steenuil en spreeuw, inclusief bijbehorende territoria van steenuil.

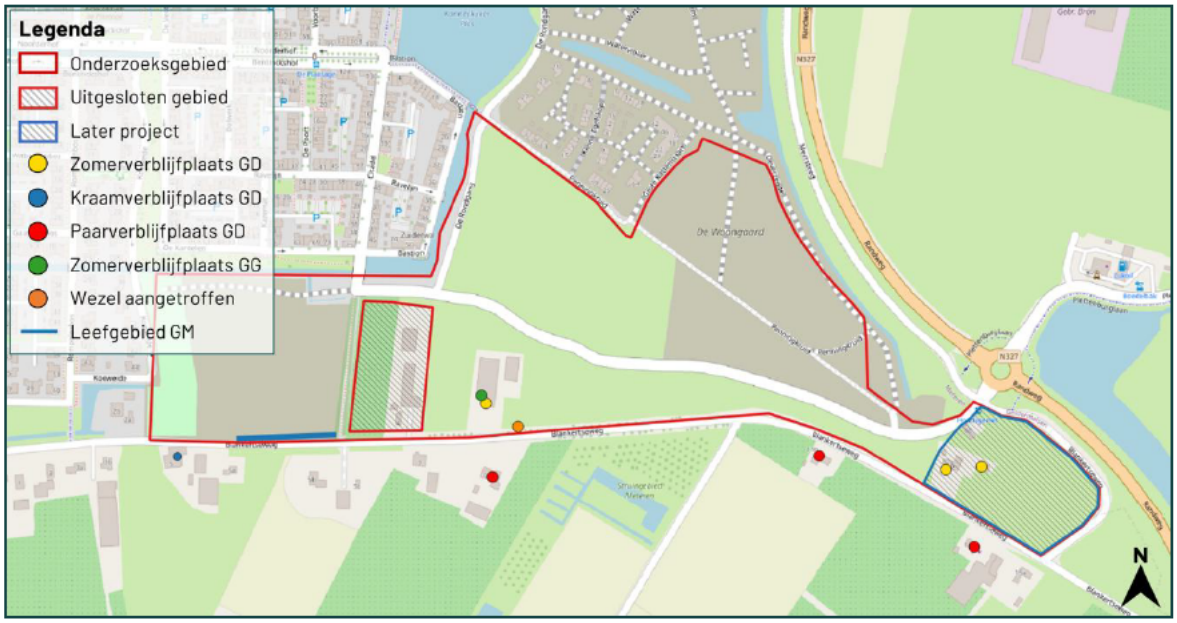

Figuur 1.3 Aangetroffen verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis (GD) en gewone grootoorvleermuis (GG), locatie waar wezel is aangetroffen en leefgebied van grote modderkruiper (GM).

1.3 Beoogde werkzaamheden en planning

De beoogde ruimtelijke ingreep betreft het uitbreiden van de woonwijk 'Plantage' met circa 450 woningen. Dit onderdeel van het plan betreft fase 4. Hiervoor worden de gebouwen op twee woonpercelen gesloopt, enkele watergangen gedempt, groenstructuren verwijderd en het terrein bouwrijp gemaakt. Het vigerende plan voorziet niet in deze beoogde ruimtelijke ingreep, waardoor een planwijziging benodigd is. De huidige planning van de (start van de) bouwwerkzaamheden is momenteel nog onbekend. Wel bestaat de wens om zo snel mogelijk over te gaan tot sloop van de bebouwing op het perceel Blankertseweg 6: in de schuren is namelijk een asbesthoudend dak aanwezig en de schuren bevinden zich in ongebruikte en vervallen staat, waarbij risico op vandalisme en brandstichting bestaat. Derhalve is de wens om per 1 september 2026 ongeschikt te maken. Onderstaand volgt een korte opsomming van de ingrepen en effecten:

- slopen van bebouwing: algemene sloopwerkzaamheden en afvoer sloopmateriaal;
- kappen van bomen en verwijderen groenstructuren: kapwerkzaamheden en afvoer hout;
- dempen van sloten: graaf- en dempwerkzaamheden;
- verwijderen terreininrichting, waaronder gedeelte van het groen: graafwerkzaamheden, transport (afvoer) van materiaal en groen;
- egaliseren terrein: graafwerkzaamheden en grondtransport;
- realisatie van circa 450 nieuwbouwwoningen: algemene bouwwerkzaamheden;
- revitalisatie terrein en aanleg verharding: allerhande (straat- en hoveniers) werkzaamheden.

Er is een stedenbouwkundig VO ontwikkeld, welke is weergegeven in figuur 1.4. Het plan betreft een concept welke in de toekomst nog kan veranderen.

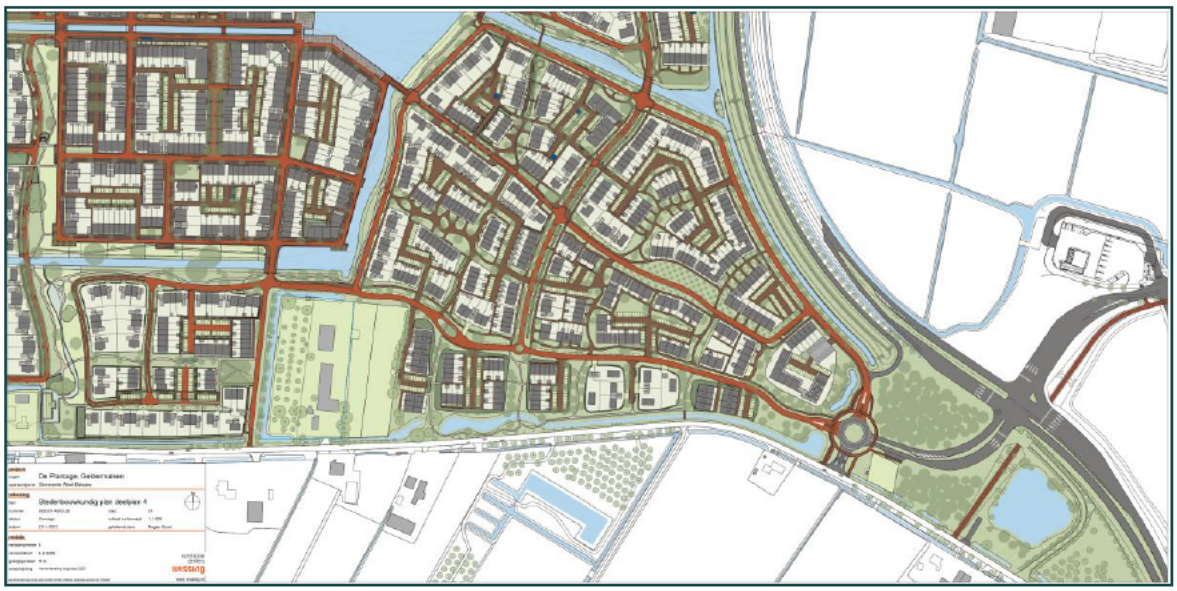

Figuur 1.4 Stedenbouwkundig VO voor de nieuwe woonwijk Plantage Fase 4 (bron: gemeente West Betuwe).

1.4 Periode vergunning

De vergunning wordt aangevraagd vanaf 1 september 2026 tot 31 december 2032. In deze periode is reeds een eventuele uitloopperiode meegenomen. Door onvoorziene omstandigheden kunnen werkzaamheden mogelijk niet tijdig worden opgestart of uitgevoerd. Daarnaast is een extra periode ingecalculeerd voor het mogen verwijderen van de tijdelijke voorzieningen, nadat de permanente voorzieningen gerealiseerd zijn en er een gewenningsperiode heeft plaatsgevonden.

1.5 Wettelijk kader

Bevoegd gezag kan een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit verlenen indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden onder het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl):

Vogelrichtlijn (art. 8.74j) *(huismus, kerkuil en spreeuw)*

a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
b. er is sprake van een wettelijk belang;
    i. Volksgezondheid (Bkl, art. 8.74j, lid 1b, 1°);
    ii. Openbare veiligheid (Bkl, art. 8.74j, lid 1b, 1°);
c. de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van desbetreffende soort.

Habitatrichtlijn (art. 8.74k) (*gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis*)

a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
b. er is sprake van een wettelijk belang;
    i. Volksgezondheid (Bkl, art. 8.74k, lid 1b, 3°);
    ii. Openbare veiligheid (Bkl, art. 8.74k, lid 1b, 3°);
    iii. Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale, economische aard of met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (Bkl, art. 8.74k, lid 1b, 3°).
c. er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Nationaal beschermde soorten (art. 8.74l) (*wezel*)

a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
b. er is sprake van een wettelijk belang;
    i. Volksgezondheid (Bkl, art. 8.74l, lid 1b, 3°);
    ii. Openbare veiligheid (Bkl, art. 8.74l, lid 1b, 3°);
    iii. Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale, economische aard of met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (Bkl, art. 8.74l, lid 1b, 3°);
    iv. In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden (Bkl, art. 8.75l, lid 1b, 6°).
c. er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beslistermijn

Bevoegd gezag heeft de wettelijke termijn van 8 weken om een aanvraag tot omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit te beoordelen (Ow art. 16.64 lid 1). Het bevoegd gezag kan deze termijn eenmaal met ten hoogste 6 weken verlengen (Ow art. 16.64 lid 2). Indien een beschikking niet binnen de bij wettelijk voorschrift bepaalde termijn kan worden gegeven, deelt het bestuursorgaan dit aan de aanvrager mede en noemt het daarbij een zo kort mogelijke termijn waarbinnen de beschikking wel tegemoet kan worden gezien (Awb art. 4.14 lid 1). Indien een beschikking op aanvraag niet tijdig door het bestuursorgaan wordt gegeven, verbeurt het bestuursorgaan aan de aanvrager een dwangsom voor elke dag dat het in gebreke is, doch voor ten hoogste 42 dagen (Awb art. 4.17 lid 1) tot een maximum van €2072.

2 Mitigerende maatregelen

Om negatieve effecten te verzachten, te voorkomen en/of functies te herstellen zijn mitigerende maatregelen benodigd. Deze maatregelen worden per soort beschreven.

2.1 Huismus en spreeuw

Voor de mitigerende maatregelen ten behoeve van huismus wordt het Kennisdocument huismus (BIJ12, 2023) aangehouden. Voor spreeuw is geen kennisdocument beschikbaar. Derhalve worden ook voor spreeuw de maatregelen uit het kennisdocument huismus aangehouden, waar nodig aangevuld met informatie van bijvoorbeeld Sovon.

Werken buiten de kwetsbare periode

Voor de huismus is er sprake van twee kwetsbare periodes. Dit betreffen het broedseizoen en gedurende slechte winterse omstandigheden. In het broedseizoen is de huismus het meest kwetsbaar. Het broedseizoen loopt van 1 maart t/m 31 augustus (BIJ12, 2023). Buiten het broedseizoen zijn huismussen weinig tot niet gebonden aan de nestlocatie, wel hebben huismussen gedurende de winter een beschutte rustplaats nodig. Gedurende kwetsbare winterse omstandigheden als strenge vorst, storm en/of zware regenval worden vanuit ARBO-technische redenen op voorhand al geen werkzaamheden aan het dak uitgevoerd.

Tabel 2.1 Kwetsbare periodes voor huismus (BIJ12, 2023).

Soort	Verblijfplaats/ habitatonderdeel	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Huismus	Nest												

Legenda

	Meest kwetsbare periode: nest in gebruik als voortplantingsplaats
	Meest kwetsbare periode indien sprake is van late vervolglegsels
	Kwetsbare periode: nest en leefgebied in koude periode
	Minst kwetsbare periode: nest in gebruik als slaapplaats

Ongeschikt maken nestlocaties

Voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden wordt het dak van de woning van Blankertseweg 6 onder begeleiding van een ter zake deskundige ecoloog ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat huismussen aanwezig zijn gedurende de uitvoering. Het ongeschikt maken gebeurt middels het handmatig verwijderen van de dakpannen waardoor de dakruimte bloot komt te liggen of middels het plaatsen van borstels in de dakgoten. De werkzaamheden worden zoveel mogelijk uitgevoerd in de periode 1 september t/m 28 februari om de meest kwetsbare broedperiode te ontzien. Aangezien er tevens sprake is van vleermuisverblijfplaatsen in dezelfde woning, vindt het ongeschikt maken plaats in de periode 1 september t/m 15 oktober. Indien er sprake is van een vorstperiode (minimaal 5 aaneengesloten dagen met een dag- en nachttemperatuur onder het vriespunt), of andere omstandigheden die uitstel van de werkzaamheden rechtvaardigen, wordt het ongeschikt gemaakt uitgesteld tot gunstigere omstandigheden.

Realiseren tijdelijke alternatieve voorzieningen

Voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden worden er voor de huismussen en spreeuw tijdelijke alternatieve voorzieningen getroffen om de periode tussen het ontoegankelijk of ongeschikt maken van de huidige nesten en het realiseren van de permanente alternatieve voorzieningen te overbruggen.

In totaal wordt beoogd om 10 nestkasten voor huismus (type VivaraPro NK MU 08 of van minimaal vergelijkbare kwaliteit) en 2 nestkasten voor spreeuw (type Unitura NK SP 02 of van minimaal vergelijkbare kwaliteit) te plaatsen aan gebouwen in de directe omgeving, binnen een straal van 200m

(figuur 2.1). Deze voorzieningen zijn bewezen effectief. Echter is er slechts een beperkte hoeveelheid bebouwing aanwezig in de directe omgeving, welke niet in het bezit is van de gemeente West-Betuwe. Als alternatief, indien realisatie van nestkasten in de directe omgeving niet mogelijk blijkt, wordt een huismussentil (type VivaraPro HT MU 02 of van minimaal vergelijkbare kwaliteit) geplaatst in de directe omgeving. In de nabijheid van de tijdelijke alternatieve voorzieningen dient voldoende foerageermogelijkheden (jaarrond groen) te zijn, zoals struiken of gevelbeplanting en voldoende dekking tegen roofdieren. Voor huismussen geldt een minimale gewenningsperiode van 3 maanden. Bij de planning van de werkzaamheden vanaf 1 september 2026 worden de tijdelijke huismuskasten voor 1 juni 2025 geplaatst. Voor het verwijderen van de tijdelijke huismuskasten dient weer de minimale gewenningsperiode in acht te worden genomen.

Bij het plaatsen van de tijdelijke huismuskasten gelden de volgende voorwaarden (BIJ12, 2023):

- per weggenomen nestlocatie minimaal 2 alternatieve voorzieningen met een minimaal broedoppervlak van 12,5 x 12,5 cm;
- voldoende functioneel leefgebied in de directe omgeving van de voorzieningen;
- maximaal 200 meter van de huidige nestlocaties, maar buiten de invloedsfeer van de werkzaamheden;
- geen nestlocaties in de volle zon op het zuiden, rekening houdend met oververhitting;
- meerdere voorzieningen bij elkaar, maar met openingen minimaal 50 cm uit elkaar;
- op minimaal 3 m hoogte en voldoende veiligheid tegen predatoren.

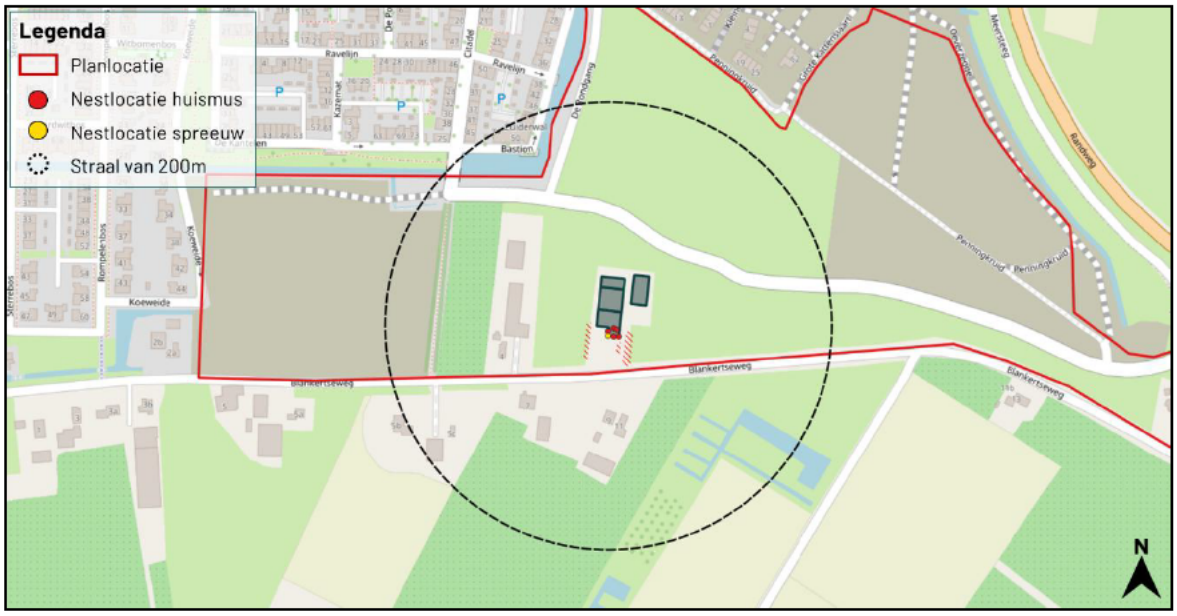

Figuur 2.1 Straal van 200m rondom de huidige nestlocaties van huismus en spreeuw, waarbinnen de tijdelijke alternatieve voorzieningen gerealiseerd dienen te worden.

Realiseren permanente voorzieningen

De te realiseren woningen in Plantage Fase 4 zullen van natuurinclusieve maatregelen worden voorzien. Zo zullen er in woningen binnen 200m van de oorspronkelijke nestlocaties en spreeuw minimaal 10 voor huismus geschikte nestkasten (bijvoorbeeld type IB MU 06 of IB GZ 03 van VivaraPro) en minimaal 2 voor spreeuw geschikte nestkasten (bijvoorbeeld type SPP1 van Unitura) worden gerealiseerd, op voor de soort geschikte locaties, conform de eisen in het Kennisdocument huismus (BIJ12, 2023).

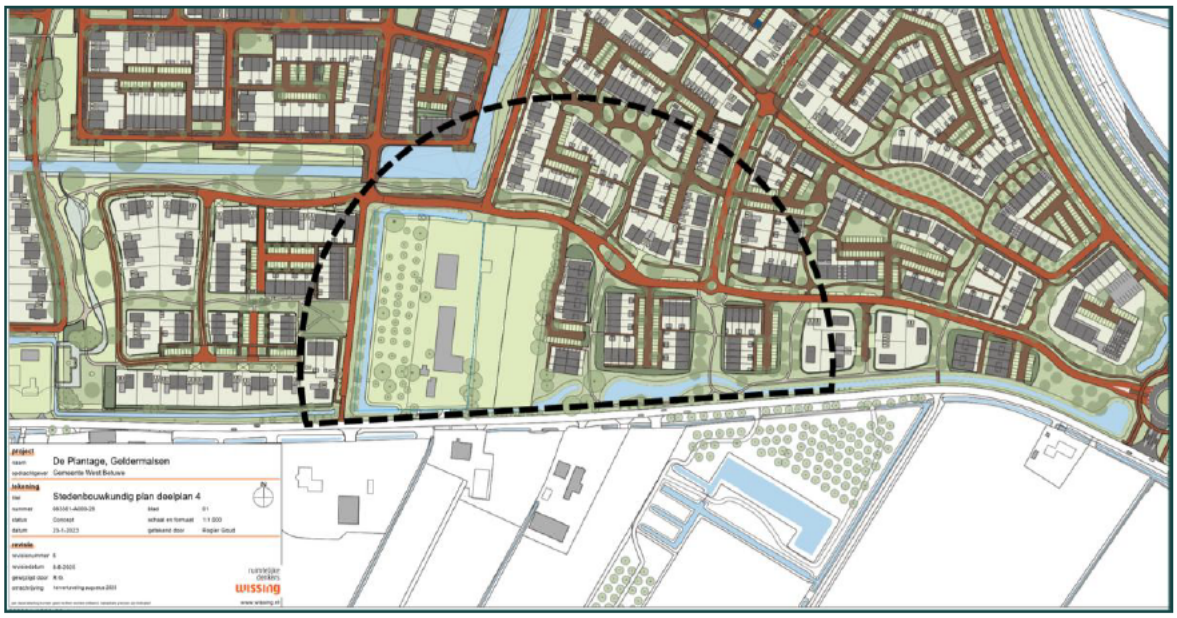

Figuur 2.2 Straal van circa 200m rondom de oorspronkelijke nestlocaties van huismus en spreeuw.

Realisatie van leefgebied huismussen en spreeuwen

Nestvoorzieningen voor huismus en spreeuw zijn enkel functioneel indien in de directe omgeving ook voldoende leefgebied aanwezig is. Het is derhalve van belang dat bij de inrichting van Plantage Fase 4 (en voor zover mogelijk in Plantage Fase 3) leefgebied voor huismus wordt gecreëerd. Het is aan te raden om bij het inrichtingsplan rekening te houden met de volgende richtlijnen (BIJ12, 2023):

- Verkrijgen van voldoende dekkingsmogelijkheden door bijvoorbeeld:
  - Aanplant van doornige struiken als vuurdoorn en meidoorn, groenblijvende heesters, klimplanten als klimop of wingerd, beukenhagen, en dergelijke binnen 5 à 10 meter (bij voorkeur binnen 2,5 meter) van plekken waar gefoerageerd wordt. Bladverliezende soorten zijn in de winterperiode minder effectief.
  - Aanplant van bomen en ander opgaand groen binnen 5 à 10 meter (bij voorkeur binnen 2,5 meter) van de plekken waar gebroed wordt.

  Voor al deze maatregelen geldt dat een hoogte van 2 à 3 meter gewenst is voor voldoende effectiviteit.
- Ontwikkeling van slaapgelegenheden door bijvoorbeeld:
  - Aanbrengen van groenblijvende gevelbegroeiing of ander verticaal groen, bijvoorbeeld met vuurdoorn of klimop;
  - Aanplant van groenblijvende heesters (bijvoorbeeld liguster, hulst) of coniferen (bijvoorbeeld taxus).
- Ontwikkeling van voldoende plekken waar gefoerageerd kan worden, door bijvoorbeeld:
  - in stand houden of ontwikkelen van overhoekjes of stroken ruigte met onkruid (bijvoorbeeld straatgras, herderstasje, weegbree) als bron voor zaden en kleine zachte insecten.
  - extensiever beheer van gazons door het terugbrengen van de maaifrequentie naar 1 maal per jaar. Het maaien vindt niet in het najaar plaats.
- Ontwikkeling van voldoende drinkwater door bijvoorbeeld aanleg van vijvers.
- Ontwikkeling van voldoende mogelijkheden voor nemen van stofbaden door zandige plekken te realiseren of te handhaven.

2.2 Kerkuil

Binnen het plangebied is sprake van één nest/rustlocatie van kerkuil, die is/wordt weggenomen ten behoeve van de ruimtelijke ontwikkeling. Deze nest/rustlocatie is in het verleden in gebruik geweest door kerkuil (Herpers, 2024), in februari 2025 tijdelijk ongeschikt geweest en opnieuw geschikt gemaakt, maar in de rest van 2025 niet in gebruik geweest door kerkuil (van den Brom, 2025b). Desalniettemin dient voor het wegnemen van één nest/rustlocatie van kerkuil een vergunning te worden verkregen.

Werken buiten de kwetsbare periode

De minst kwetsbare periode van de kerkuil betreft september – januari. De werkzaamheden (het daadwerkelijk wegnemen) wordt opgestart vanaf 1 september 2026. Belangrijk hierbij is om buiten de vorstperiode te werken doordat vorst en sneeuwperiodes ook een kwetsbare periode vormen voor de kerkuil. Hierdoor worden de rustplaatsen weggenomen buiten de meest kwetsbare periode van de kerkuil (BIJ12, 2017).

Ongeschikt maken van de huidige nest- en rustplaats

Ten aanzien van kerkuil (en gewone grootoorvleermuis) wordt de binnenzijde van de loods fel (overdadig) verlicht met bouwlampen. De lichten worden aangezet als het volledig donker is en wanneer een deskundige heeft vastgesteld dat er geen activiteit van de kerkuil in de schuur meer aanwezig is. Door de verlichting zal voorkomen worden dat de kerkuil naar de loods terugkeert. De verlichting blijft aan tot de ontmanteling van het dak van de loods. De periode tussen het ongeschikt maken en de sloop dient minimaal 3 dagen te zijn. Vervolgens wordt het dak handmatig/op voorzichtige wijze verwijderd, wat sowieso nodig zal zijn gezien het dak asbest bevat en er dus geen sprake is van grove sloop middels groot materieel.

Realiseren alternatieve voorzieningen

Ter compensatie van de weg te nemen nest-/rustlocatie van kerkuil zullen alternatieve voorzieningen worden gerealiseerd conform het Kennisdocument kerkuil (BIJ12, 2017):

- per weggenomen nestlocatie minimaal twee alternatieve voorzieningen, zoals kerkuilkasten, toegang tot geschikte gebouwen zoals schuren of indien dit niet mogelijk is, is het plaatsen van een kerkuilentil een experimentele mogelijkheid;
- bij voorkeur binnen 500 meter van de huidige nestlocatie (figuur 2.3), maar buiten de invloedsfeer van de werkzaamheden;
- op een voor kerkuil geschikte locatie en met voldoende veiligheid tegen predatoren.

Er is binnen een straal van 500m slechts beperkt bebouwing aanwezig. Doordat de planlocatie waarbinnen werkzaamheden plaats zullen vinden een relatief groot gebied betreft, heeft het mogelijk de voorkeur om de alternatieve voorzieningen iets buiten de straal van 500m te realiseren, om eventuele verstoring door licht en geluid te minimaliseren. Ook gezien de kerkuil in 2025 niet meer op de Blankertseweg 6 is aangetroffen, is het doel van de mitigerende maatregelen hoofdzakelijk het behoud van potentie in de omgeving, niet het mitigeren van een aanwezige kerkuil binnen zijn/haar territorium, waardoor de straal van 500m relatief minder van belang is.

Begin maart 2026 is contact gezocht met de Uilenwerkgroep Geldermalsen om na te gaan of zij interesse hebben om mee te werken aan het ontwikkelen van het mitigatieplan, gezien de lokale uilenwerkgroep veelal gedetailleerde informatie heeft over het regionale voorkomen van uilen, waar reeds bezette territoria zijn en wat eventueel beschikbare territoria zijn. Echter is tot op heden geen reactie ontvangen van de uilenwerkgroep.

Momenteel wordt geïnventariseerd welke locaties mogelijk geschikt zijn voor realisatie van kerkuilvoorzieningen. Op de Blankertseweg 15 en de Blankertseweg 17 is reeds een locatiebezoek uitgevoerd om de geschiktheid te bepalen en te peilen of de bewoners/eigenaren hier aan mee zouden willen werken. Beide locaties zijn potentieel geschikt bevonden en de eigenaren zijn respectievelijk gematigd positief en positief. Om tot een definitieve selectie van locaties te komen zullen ook nog andere percelen aan de zuidzijde van de Blankertseweg bezocht worden. Wanneer hier een definitief plan van aanpak voor bekend is, zal deze ter aanvulling op het voorliggende mitigatieplan worden ingediend. Indien de gesprekken met omwonenden niet leiden tot het realiseren van een alternatieve verblijfsplaats op het perceel van de omwonenden, dan wordt als laatste optie het plaatsen van een kerkuilentil (in het mitigatiegebied ten behoeve van grote modderkruiper aan de zuidzijde van de Blankertseweg) overwogen.

Figuur 2.3 Straal van 500m rondom de bestaande nest-/rustlocatie van kerkuil. Op de locaties gemarkeerd met een gele stip is reeds geïnventariseerd of de locatie mogelijk geschikt is voor realisatie van een alternatieve kerkuilvoorziening.

2.3 Gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis

Werken buiten de kwetsbare periode

Voor vleermuizen is de winterperiode het meest kwetsbaar. Bij lage temperaturen zijn vleermuizen niet actief en kunnen worden verwond of gedood door de voorgenomen sloop van de bebouwing. Tussen 15 mei en 15 juli is het kraamseizoen van gewone dwergvleermuizen, echter is binnen het plangebied voor beide soorten geen sprake van een kraamfunctie. De minst kwetsbare periode voor zowel de gewone dwergvleermuis als de gewone grootoorvleermuis, indien geen sprake is van een reproduceerfunctie, is 15 april t/m 15 oktober. De huidige vleermuisverblijfplaatsen worden ongeschikt gemaakt in de minst kwetsbare periode.

Tabel 2.2 Kwetsbare periodes voor gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2024) en gewone grootoorvleermuis (BIJ12, 2025).

Soort	Verblijfplaats/ habitatonderdeel	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Gewone dwerg-vleermuis	Jaarrond overig (zomer/paar/winter)												
Gewone grootoor-vleermuis	Jaarrond overig (zomer/paar/winter)												
Legenda													
	Meest kwetsbare periode: activiteiten kunnen in principe niet uitgevoerd worden												
	Kwetsbare periode: activiteiten kunnen alleen uitgevoerd worden als de weersomstandigheden en het seizoensverloop het toelaten												
	Minst kwetsbare periode: activiteiten kunnen uitgevoerd worden mits er geen functies (meer) aanwezig zijn en als alle noodzakelijke maatregelen getroffen zijn												

Ongeschikt maken vleermuisverblijfplaatsen

De huidige vleermuisverblijfplaatsen worden onder begeleiding van een ter zake deskundige ecoloog ongeschikt gemaakt in de periode 15 april t/m 15 oktober. De minimale weersomstandigheden voor het ongeschikt maken zijn een temperatuur van minimaal 8 graden Celsius bij zonsondergang, maximaal windkracht 2 Bft en droog. 'Exclusion flaps' zorgen ervoor dat vleermuizen nog wel het gebouw uit kunnen, maar middels het afdichten van de aanwezige openingen met weringsborstels, rondschuim of ander materiaal kunnen vleermuis de bebouwing niet meer betreden. De voorzieningen worden minimaal 3 aaneengesloten dagen ingezet. Er wordt expliciet geen gebruik gemaakt van folie, netten of purschuim.

Ten aanzien van gewone grootoorvleermuis (en kerkuil) wordt de binnenzijde van de loods fel (overdadig) verlicht met bouwlampen. De lichten worden aangezet als het volledig donker is en wanneer een deskundige heeft vastgesteld dat er geen activiteit van de gewone grootoorvleermuis in de schuur meer aanwezig is. Door de verlichting zal voorkomen worden dat de vleermuis naar de loods terugkeert. De verlichting blijft aan tot de ontmanteling van het dak van de loods. De periode tussen het ongeschikt maken en de sloop dient minimaal 3 dagen te zijn. Vervolgens wordt het dak handmatig/op voorzichtige wijze verwijderd, wat sowieso nodig zal zijn gezien het dak asbest bevat en er dus geen sprake is van grove sloop middels groot materieel.

Controlebezoek voorafgaand aan uitvoering

Tussen het ongeschikt maken en de sloop van de bebouwing (met als eerste stap de verwijdering van het dak) wordt met een controlebezoek uitgesloten dat er vleermuizen in de bebouwing aanwezig zijn. De controleronde dient minimaal 3 dagen na het ongeschikt maken plaats te vinden. Het controlebezoek wordt uitgevoerd bij een avondbezoek vanaf zonsondergang of bij een ochtendbezoek tot zonsopkomst. De minimale weeromstandigheden hierbij zijn een temperatuur van minimaal 8 graden Celsius bij zonsondergang, maximaal windkracht 2 Bft en droog.

Realiseren tijdelijke alternatieve voorzieningen

Voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden worden er voor de vleermuizen tijdelijke alternatieve voorzieningen getroffen om de periode tussen het ontoegankelijk of ongeschikt maken van de huidige verblijfplaatsen en het realiseren van de permanente alternatieve voorzieningen te overbruggen.

Ten behoeve van de gewone dwergvleermuis worden er 4 vleermuiskasten (type VivaraPro VK WS 01 / VK WS 10 of van minimaal vergelijkbare kwaliteit) geplaatst aan gebouwen in de directe omgeving (figuur 2.3). Deze voorzieningen zijn bewezen effectief. Echter is er slechts een beperkte hoeveelheid bebouwing aanwezig in de directe omgeving, welke niet in het bezit is van de gemeente West-Betuwe. Indien plaatsing binnen een straal van 200m niet mogelijk blijkt, worden de volgende opties achtereenvolgens onderzocht: plaatsing aan bomen binnen 200m; plaatsing aan gebouwen binnen een straal van 400m overwogen; plaatsing van een 'rocketbox' (type VivaraPro VK SK 06 of van minimaal vergelijkbare kwaliteit) binnen 200m (in het mitigatiegebied ten behoeve van grote modderkruiper aan de zuidzijde van de Blankertseweg), bij voorkeur in de schaduw van een boom.

Ten behoeve van de gewone grootoorvleermuis worden er 4 vleermuiskasten van het type VivaraPro VK SW 01 (of van minimaal vergelijkbare kwaliteit) geplaatst aan gebouwen in de directe omgeving (figuur 2.4). Dit type wordt geplaatst omdat conform het Kennisdocument (2025) een binnenruimte van minimaal 3cm beschikbaar moet zijn, waar de platte vleermuiskasten van VivaraPro en Unitura niet aan voldoen. De vleermuiskasten worden bij voorkeur aan de binnenzijde van bijvoorbeeld een open schuur of loods geplaatst. Echter is er slechts een beperkte hoeveelheid bebouwing aanwezig in de directe omgeving, welke niet in het bezit is van de gemeente West-Betuwe. Indien plaatsing aan de binnenzijde van een open schuur of loods binnen 200m niet mogelijk blijkt, worden de volgende opties achtereenvolgens onderzocht: plaatsing aan de binnenzijde van een open schuur binnen 400m, plaatsing aan de buitenzijde van bebouwing binnen 200m, plaatsing aan de buitenzijde van bebouwing binnen 400m, plaatsing aan een boom binnen 200m (in het mitigatiegebied ten behoeve van grote modderkruiper aan de zuidzijde van de Blankertseweg).

De vleermuiskasten worden op een voor de vleermuis geschikte plek aangebracht. Er geldt een minimale gewenningsperiode van 3 maanden in het actieve seizoen (begin april t/m eind oktober). Bij de planning van de werkzaamheden vanaf 1 september 2026 worden de tijdelijke vleermuiskasten voor 1 juni 2026 geplaatst. Voor het onder begeleiding van een ter zake deskundige ecoloog verwijderen van de tijdelijke vleermuiskasten na afloop van het gehele project dient weer de minimale gewenningsperiode in acht te worden genomen.

Bij het plaatsen van de tijdelijke vleermuiskasten gelden de volgende voorwaarden (BIJ12, 2024 & 2025):

- buiten de verstoringsafstand van de werkzaamheden;
- per weggenomen vleermuisverblijfplaats worden minimaal 4 alternatieve vleermuiskasten geplaatst;
- de vleermuiskasten worden op verschillende oriëntaties aangeboden en in verschillende kleuren aangeboden;
- maximale afstand van 200 meter van de huidige vleermuisverblijfplaats, maar buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden;
- op minimaal 4 m, doch bij voorkeur meer dan 5 m hoogte en met vrije in- en uitvliegroute;
- voldoende veiligheid tegen predatoren en minimale verstoring van kunstmatig licht;
- zo veel mogelijk buiten bekende paarterritoria van andere vleermuizen.

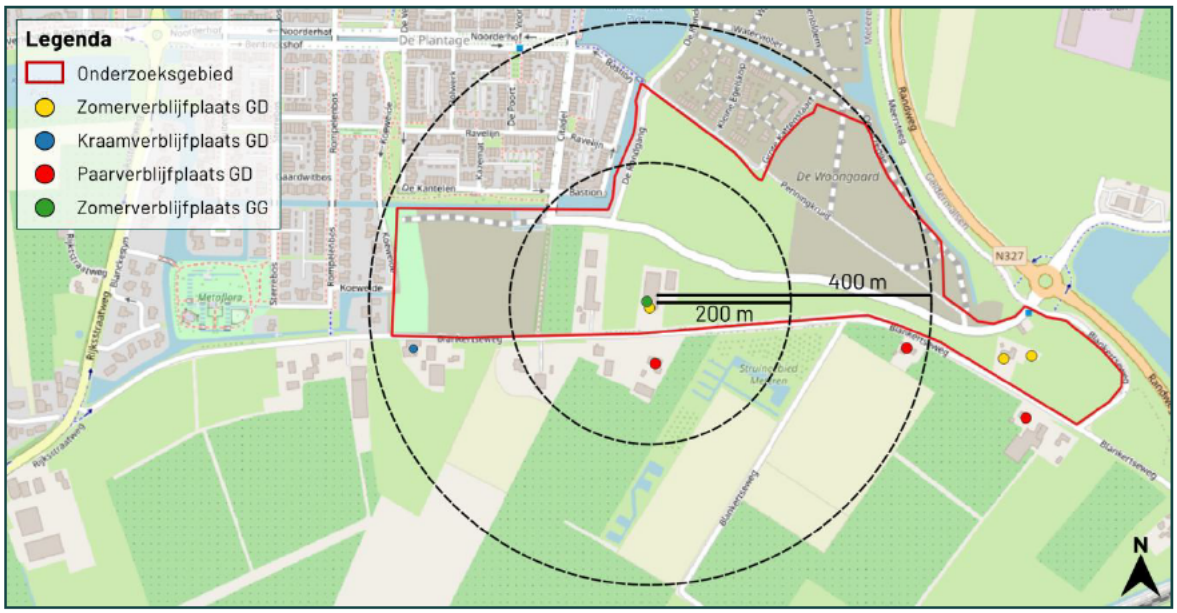

Figuur 2.4 Stralen van 200 en 400 meter rondom de huidige vleermuisverblijfplaatsen, waarbinnen gezocht zal worden naar locaties voor tijdelijke vleermuiskasten.

Realiseren permanente voorzieningen

Ook de woningen in Plantage Fase 4 zullen van natuurinclusieve maatregelen worden voorzien. In het Kennisdocument gewone grootoorvleermuis (BIJ12, 2025) wordt aangegeven dat bij het vervangen van een verblijfplaats in een gebouw het belangrijk is om de vervangende verblijfplaatsen zoveel mogelijk te laten lijken op de oorspronkelijke verblijfplaats. Echter worden in de nieuwe woonwijk geen loodsen of schuren gebouwd die vergelijkbaar zijn met de bebouwing in de huidige situatie. Ook is het belang van aansluiting op de oorspronkelijke situatie bij zomer- en transitieverblijfplaatsen lager dan bij bijvoorbeeld een kraamverblijfplaats. In de maatregelencatalogus (Arcadis, 2023) staan voor gewone grootoorvleermuis enkel 'kansrijke' maatregelen omschreven, geen bewezen effectieve maatregelen. Voor gewone grootoorvleermuis is de realisatie van een voor vleermuizen toegankelijke luchtspouw een kansrijke oplossing. Derhalve wordt in minimaal 4 gevels, op verschillende windrichtingen georiënteerd, van woningen binnen 200m van de oorspronkelijke verblijfplaats een voor vleermuizen toegankelijke luchtspouw van minimaal 15m² gerealiseerd.

De vleermuizen moeten in zowel aan de buitenmuur als aan de nieuwe isolatielaag kunnen hangen. Hierom wordt een harde ruwe buitenlaag van bijvoorbeeld houtwolcementplaten of gripgaas aangebracht. De luchtspouw dient minimaal 3cm diep te zijn. Het metselwerk dient open stoot- of lintvoegen van 15-20mm x >50mm te krijgen, of er dienen entreestenen, zoals VivaraPro IB VL 09, ingemetseld te worden. Het aanbrengen van deze openingen wordt toegestaan onder het Besluit bouwwerken leefomgeving (artikel 3.80 lid 2, in afwijking op lid 1).

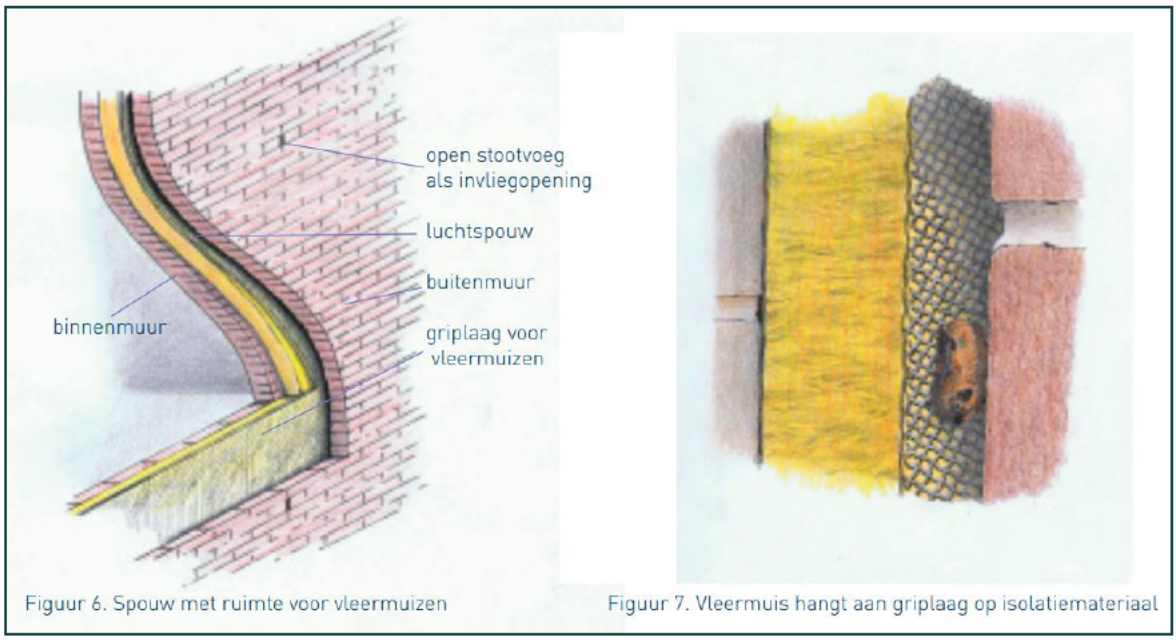

Figuur 6. Spouw met ruimte voor vleermuizen

Figuur 7. Vleermuis hangt aan griplaag op isolatiemateriaal

Figuur 2.5 Een voor vleermuizen toegankelijke luchtspouw conform de brochure vleermuisvriendelijk bouwen (Zoogdiervereniging, 2024).

Voor gewone dwergvleermuis is het realiseren van een voor vleermuizen toegankelijke luchtspouw ook een effectieve mitigatiemaatregel. Derhalve kan voor gewone dwergvleermuis in nogmaals 4 gevels een toegankelijke luchtspouw worden gerealiseerd. Als alternatief kan ook worden gekozen om in woningen binnen 200m van de oorspronkelijke verblijfplaats minimaal 4 inbouwkasten te realiseren (type VivaraPro IB VL 06 + 07 of van minimaal vergelijkbare kwaliteit) op voor de soort geschikte locaties, conform de eisen in het Kennisdocument (BIJ12, 2024).

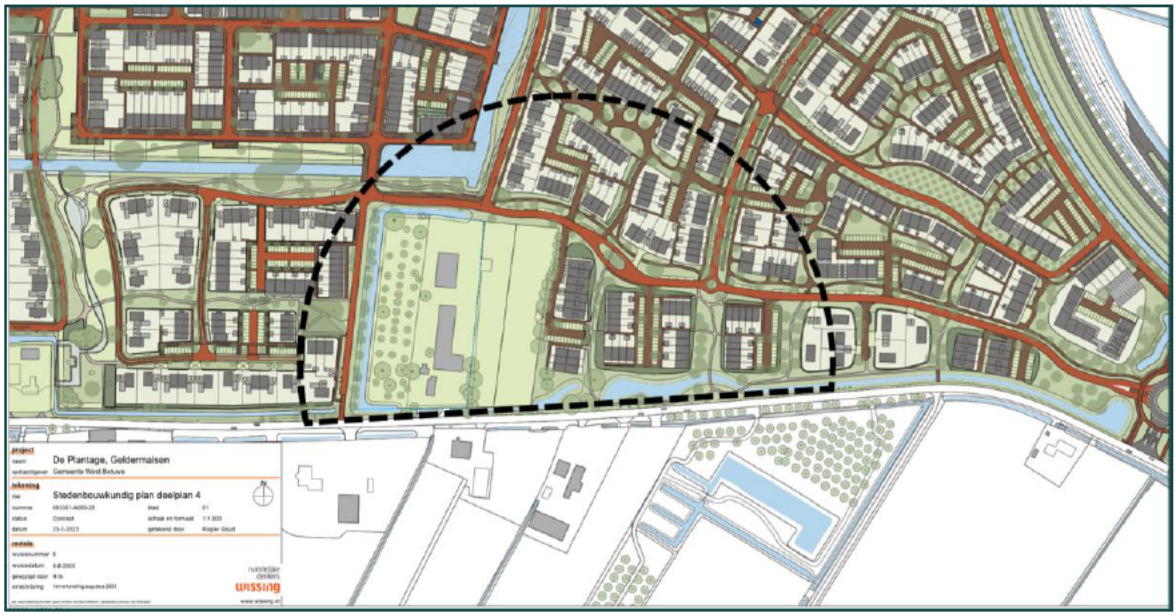

Figuur 2.6 Straal van circa 200m rondom de oorspronkelijke nestlocaties van gewone dwergvleermuis.

Leefgebied van vleermuizen

De sloop- en nieuwbouwwerkzaamheden hebben uitsluitend invloed op de vleermuisverblijfplaatsen. Er is geen sprake van negatieve effecten op essentieel foerageergebied van vleermuizen (van den Brom, 2025a en van den Brom, 2025b). In de nieuwe woonwijk worden plantsoenen en tuinen gerealiseerd, die zullen functioneren als foerageergebied voor vleermuizen. Voor de inrichting van het gemeentelijk groen dient zoveel mogelijk gebruik gemaakt te worden van inheemse plantensoorten. Bij de inrichting van de woonwijk dient waar mogelijk vleermuisvriendelijke verlichting toegepast te worden (Zoogdiervereniging, n.d.):

- Verlicht enkel waar nodig, door gebruik te maken van de juiste armatuur en lamphoogte - vermijd uitstraling naar bijvoorbeeld plantsoenen en watergangen;
- Verlicht enkel wanneer nodig, afgestemd op verkeersdrukte, werktijden en kwetsbare perioden voor vleermuizen;
- Kies een passende lichtkleur, bij voorkeur rood of amberkleurig licht of lampen met een klein aandeel UV-licht.

2.4 Wezel

Werken buiten de kwetsbare periode

Voor de wezel geldt dat de meest kwetsbare periode de voortplantingsperiode betreft (maart t/m juni). In sommige gevallen kan er sprake zijn van een tweede nest, waardoor deze periode tot oktober doorgetrokken kan worden. In deze gevallen is de minst kwetsbare periode de winterperiode. Aangezien de bebouwing geen verblijfplaats bevat van de wezel kan deze zonder problemen voor de soort gesloopt worden. Het is hier voornamelijk van belang dat de voor wezel belangrijke groenstructuren (zoals de rietkragen en boomgaard ter hoogte van Blankertseweg 6) verwijderd worden op het moment dat de soort het meest flexibel is (net na de voortplanting maar voor extreem koude periode). Werkzaamheden waarbij terreininrichting wordt aangetast dienen derhalve plaats te vinden in de periode 1 september – 1 november. Wanneer de werkzaamheden niet mogelijk zijn om in de nazomer uit te voeren is tot eind februari een mogelijke optie, mits er geen sprake is van extreem koude perioden.

Tabel 2.3 Kwetsbare periodes van de wezel (BIJ12, 2024).

Soort	Verblijfplaats/ habitatonderdeel	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Wezel	Verblijfplaats												
Legenda													
	Meest kwetsbare periode												
	Mogelijk kwetsbare periode indien sprake is van een tweede nest												
	Kwetsbare periode gedurende de winter												

Realiseren verblijfplaatsen

Voorafgaand aan het uitvoeren van de werkzaamheden dienen twee verblijfplaatsen voor de wezel gerealiseerd te worden. De nieuwe verblijfplaatsen dienen direct functioneel en bereikbaar te zijn voor de wezel. Hiermee wordt bedoelt dat er geen verstoring plaats vindt en er dekking is richting de verblijfplaats. Voor dit project worden de voorzieningen gerealiseerd in de compensatiegebieden die eerder aangelegd zijn ten behoeve van mitigatie van vleermuis foerageergebied en leefgebied van grote modderkruiper, ten oosten en ten zuiden van de planlocatie. Hierbij is rekening gehouden met al bestaand (en behouden) groen zodat de voorzieningen direct functioneel zijn. De groene gebieden waarin de nieuwe voorzieningen worden gerealiseerd, staan direct in verbinding met bestaande groene structuren, zoals sloten met rietkragen, bermen en het omliggende cultuurlandschap. Hierdoor blijft voldoende foerageergebied beschikbaar en blijft de functionele samenhang van het leefgebied gewaarborgd.

Figuur 2.7 In de twee compensatiegebieden ten oosten en zuiden van de planlocatie, die eerder zijn gerealiseerd ten behoeve van grote modderkruiper en foerageergebied voor vleermuizen (als onderdeel van mitigatie voor aanleg van eerdere fases van de Plantage), worden twee marterhopen gerealiseerd.

Om de gebieden waar de marterhopen gerealiseerd zullen worden te versterken ten aanzien van wezel wordt waar nodig het huidige beheer in de gebieden aangepast. De slootkanten dienen maximaal éénmaal per jaar te worden gemaaid om de sloten vrij te houden, in de periode september – november. Het grasland wordt gefaseerd gemaaid, zodat er altijd ruige zones met voldoende dekking aanwezig blijven. Het maaisel dient te worden afgevoerd zodat een kruidenrijk grasland ontstaat. Er vindt geen bemesting plaats. Grof snoeiafval wordt in rommelhoekjes in de gebieden geplaatst, wat de mate van dekking en beschikbaarheid van prooien ten goede komt.

De alternatieve verblijfplaatsen voor de wezel kan worden opgebouwd uit takken of stenen (figuur 2.8). De afmetingen van de nieuwe verblijfplaats betreffen drie meter in lengte, twee meter in breedte en één meter in hoogte (BIJ12, 2024). Voor de fundering dient zand, grind of fijn vertakkingsmateriaal te worden gebruikt om optrekkend vocht te voorkomen. Hierop dient een nestkamer te komen met minimaal twee ingangen. Deze openingen mogen maximaal acht centimeter in doorsnede zijn. Indien er stenen worden gebruikt, dienen er onderop stenen met een diameter van minimaal 30 cm te worden gebruikt, waarop kleinere stenen worden gelegd. Indien takken worden gebruikt, dienen er onderop minimaal zes boomstammen van 1 m met een diameter van 15 tot 20 cm te worden gebruikt. Deze dienen kruislings over elkaar heen te worden gelegd, waardoor een ruimte ontstaat. Hier overheen dient grof en fijn snoeimateriaal te worden gelegd.

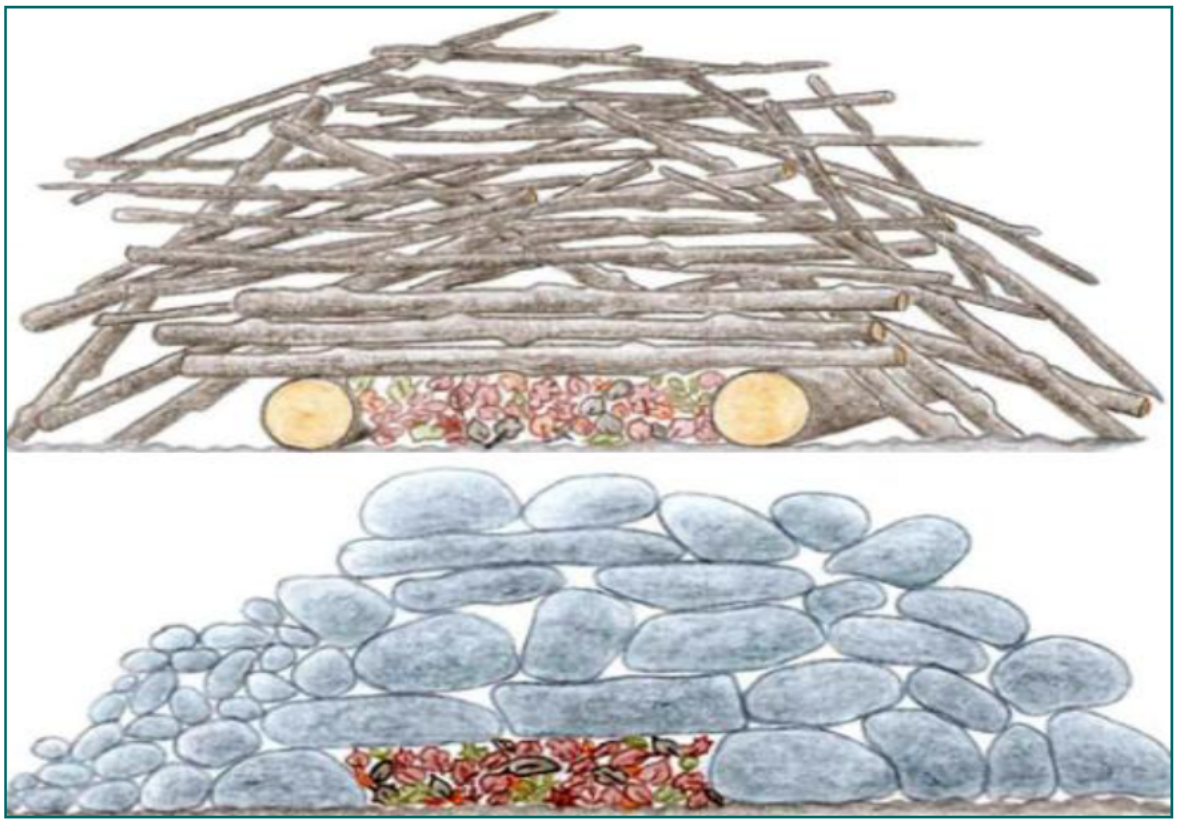

Figuur 2.8 Alternatieve verblijfplaatsen voor de wezel, één van takken (boven) en één van stenen (onder) (BIJ12, 2024).

Ongeschikt maken terrein

Met het 'ongeschikt maken van het terrein' wordt bedoeld dat aanwezige groenstructuren, rommelhoekjes, takkenstapels en eventuele holen worden verwijderd, zodat het gebied geen geschikt leef- of verblijfgebied meer vormt voor de wezel. Deze werkzaamheden bestaan uit maai- en snoeiwerkzaamheden waarbij het maai- en snoeiafval direct wordt verwijderd. Takkenstapels en rommelhoekjes worden handmatig verwijderd en naar de twee compensatiegebieden verplaatst of afgevoerd. Eventuele aanwezige holen worden eerst met de hand uitgegraven, waarna deze weer worden gedempt.

Het ongeschikt maken van het huidige leefgebied dient gefaseerd in de tijd te worden uitgevoerd, buiten de kwetsbare periode. Deze fasering mag plaatsvinden in de periode van september tot 1 november. Tijdens de werkzaamheden dienen dieren die aanwezig zijn de gelegenheid te krijgen om op eigen kracht te vluchten of zich te verplaatsen naar een schuilplaats buiten het werkgebied. Door te werken in een richting en het terrein van binnen naar buiten en van noordwest naar zuidoost ongeschikt te maken, wordt voorkomen dat soorten worden ingesloten en wordt uitwijk naar de omliggende omgeving, met name de twee compensatiegebieden, gefaciliteerd.

De werkzaamheden worden uitsluitend overdag uitgevoerd. Indien sprake is van een vorstperiode (minimaal vijf aaneengesloten dagen met dag- en nachttemperaturen onder het vriespunt) of andere ongunstige omstandigheden die het veilig verplaatsen van fauna belemmeren, worden de werkzaamheden uitgesteld totdat de omstandigheden weer geschikt zijn.

2.5 Grote modderkruiper

Behoud van leefgebied

In de huidige versie van het stedenbouwkundig VO wordt het leefgebied van grote modderkruiper behouden (figuur 2.9). Dit betekent dat het verkrijgen van een vergunning voor grote modderkruiper niet benodigd is. Wel dient geborgd te worden dat het leefgebied geschikt c.q. functioneel blijft voor grote modderkruiper. Daartoe dienen de volgende maatregelen te worden getroffen:

- Tijdens de werkzaamheden dient voorkomen te worden dat bouwmaterialen (zand, fysieke objecten, etc.) in de watergang terecht komen. Hiertoe dienen mogelijk een bufferzone rondom de watergang en/of fysieke afkadering rondom de watergang te worden geïnstalleerd.
- In de nieuwe situatie dient voorkomen te worden dat afwatering van regenwater en/of rioolwater in de watergang terecht komen.
- In de nieuwe situatie dient voorkomen te worden dat de watergang vervuild wordt door bijvoorbeeld uitspoeling van hondenpoep rondom de watergang. Hiertoe dient te worden voorkomen dat honden vlak langs de watergang worden uitgelaten, bijvoorbeeld door hier geen wandelpaden aan te leggen en/of door een brede rietkraag rondom de watergang te laten ontstaan.
- De toename van het invasieve parelvederkruid dient te worden tegengehouden. Hiertoe dient de watergang regelmatig geschoond te worden, door onder ecologische begeleiding uit te maaien of licht af te graven. Het maaisel wordt vervolgens op de kant gelegd, waarbij individuen van grote modderkruiper terug worden geplaatst in de watergang, waardoor wordt voorkomen dat individuen worden gedood. Vervolgens wordt het maaisel met daarin het parelvederkruid afgevoerd en vernietigd om verdere verspreiding te voorkomen.

Uitbreiding van leefgebied

In de nieuwe situatie wordt de watergang waar leefgebied van grote modderkruiper is aangetroffen in verbinding gebracht met de watergangen die richting het oosten lopen wanneer deze gerealiseerd zijn en/of deze niet langer worden beïnvloed door de werkzaamheden. Aan de oostzijde van het perceel Blankertseweg 4 wordt realisatie van een nieuwe watergang beoogd, wat afhankelijk is van het (gedeeltelijk) aankopen van het perceel Blankertseweg 4 door de gemeente. Het is niet mogelijk het leefgebied van grote modderkruiper in verbinding te brengen met het compensatiegebied dat aan de zuidzijde van de Blankertseweg is gerealiseerd ten behoeve van grote modderkruiper, gezien dit een ander peilgebied betreft.

Borging van maatregelen

Om bovenstaande maatregelen te borgen dient een Ecologisch Werkprotocol te worden ontwikkeld voor de uitvoering van de werkzaamheden en dienen de bovenstaande zaken die relevant zijn voor de gebruikssituatie in het Stedenbouwkundig plan te worden behouden/toegevoegd.

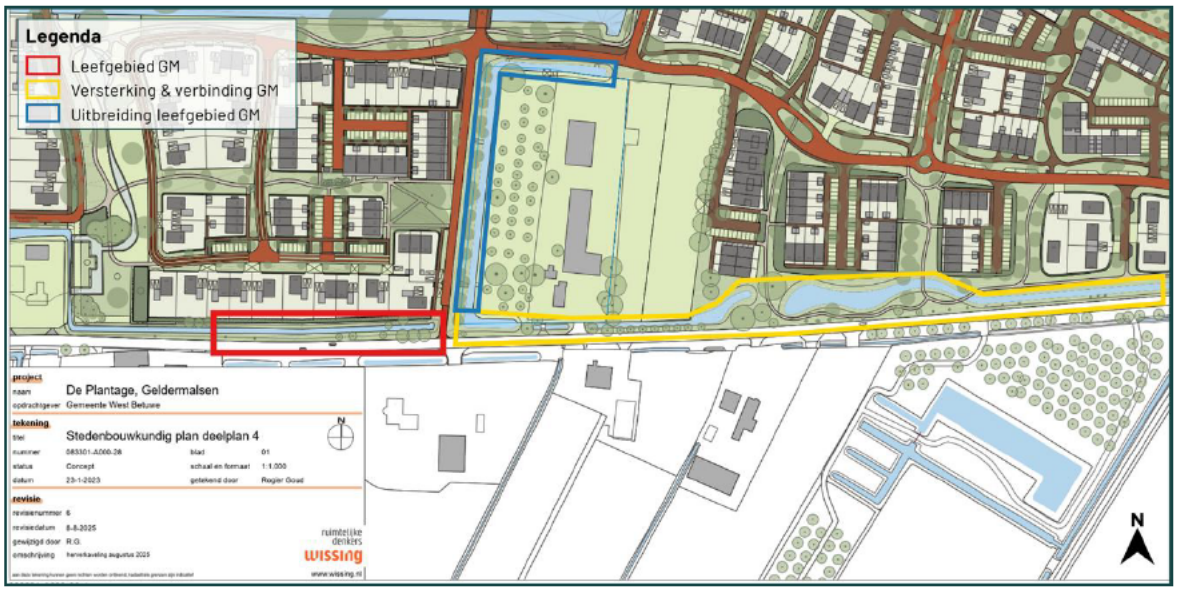

Figuur 2.9 *Het bestaande leefgebied van grote modderkruiper (rood) wordt behouden. De watergangen ten oosten van het bestaande leefgebied (geel) worden verbeterd / uitgebreid en in verbinding gebracht met het bestaande leefgebied. Langs het perceel Blankertseweg 4 is in de toekomst een nieuwe watergang voorzien (blauw) welke als aanvullend leefgebied voor grote modderkruiper kan fungeren.*

3 Staat van instandhouding

3.1 Huismus

Conform Bkl art. 8.74j wordt een vergunning alleen verleend als de activiteit niet leidt tot een verslechtering van de staat van instandhouding van de soort.

Lokaal

Tijdens het aanvullend onderzoek zijn in totaal 5 nestlocaties van huismussen vastgesteld op en in de directe omgeving van het plangebied. Al deze nestlocaties worden weggenomen door de renovatiewerkzaamheden. Uit de Nationale Database Flora en Fauna blijkt dat er verspreid over het conglomeraat Meteren, Geldermalsen, Buurmalsen en Tricht in de afgelopen 10 jaar ruim 800 waarnemingen bekend zijn van huismussen, variërend van 1 tot 26 individuen (NDFF 2016 – 2026). Er is sprake van een waarnemerseffect, gezien het grootste deel van deze waarnemingen geclusterd gedaan zijn bij specifieke huizen en boerderijen, waar bijvoorbeeld meegedaan wordt aan de Jaarrond Tuintelling. Vermoedelijk ligt het werkelijke aantal huismussen derhalve hoger, doordat gebieden waar weinig waarnemingen bekend zijn simpelweg niet zijn onderzocht. In en rondom Meteren zijn voldoende uitwijkmogelijkheden aanwezig voor nestlocaties van huismussen. Ter overbrugging van de werkzaamheden worden 10 tijdelijke huismusnestkasten geplaatst aan gebouwen binnen een straal van 200m.

Zowel in de woonwijk Plantage Fase 3, waarvan een deel zal worden gebouwd in 2026 en een deel in 2027, als in de woonwijk Plantage Fase 4 die zal worden ontwikkeld in het plangebied, zullen natuurinclusieve nest- en verblijfplaatsvoorzieningen worden opgenomen. Zo wordt bijvoorbeeld in het eerste blok van 39 woningen dat in Plantage Fase 3 zal worden gebouwd, de volgende inbouwvoorzieningen voorzien:

- 16x IB MU 06 - huismus
- 6x VMPM2 – vleermuis zomer/paar
- 6x VMPMK3 – vleermuis kraam
- 2x SPP1 – spreeuw

Doordat in zowel de nieuwbouw van Fase 3 als Fase 4 natuurinclusieve maatregelen zullen worden toegepast, ontstaan er in een gebied dat voorheen hoofdzakelijk ongeschikt was voor huismus veel nieuwe mogelijke nestlocaties. Derhalve wordt verwacht dat de realisatie van de nieuwbouw een positieve uitwerking heeft op de lokale staat van instandhouding van huismus.

Uit de mate van verspreiding van de bekende waarnemingen van huismussen in Meteren blijkt dat er relatief veel verblijfs- en foerageerhabitat aanwezig is. Wegens de aanwezigheid van een gezonde populatie van huismussen in Meteren en gezien er bewezen effectieve mitigerende maatregelen worden getroffen voor de huismusnesten op de planlocatie, wordt de lokale staat van instandhouding van de huismus gewaarborgd.

Regionaal

Zo'n 18% van de landelijke broedpopulatie van huismus bevindt zich in Gelderland. Sinds 2018 is er sprake van een toename in de broedvogeltrend (Figuur 3.1). Gezien de lokale staat van instandhouding van de huismus is gewaarborgd is er geen sprake van negatieve effecten op de regionale staat van instandhouding van de huismus wegens de beoogde ingreep.

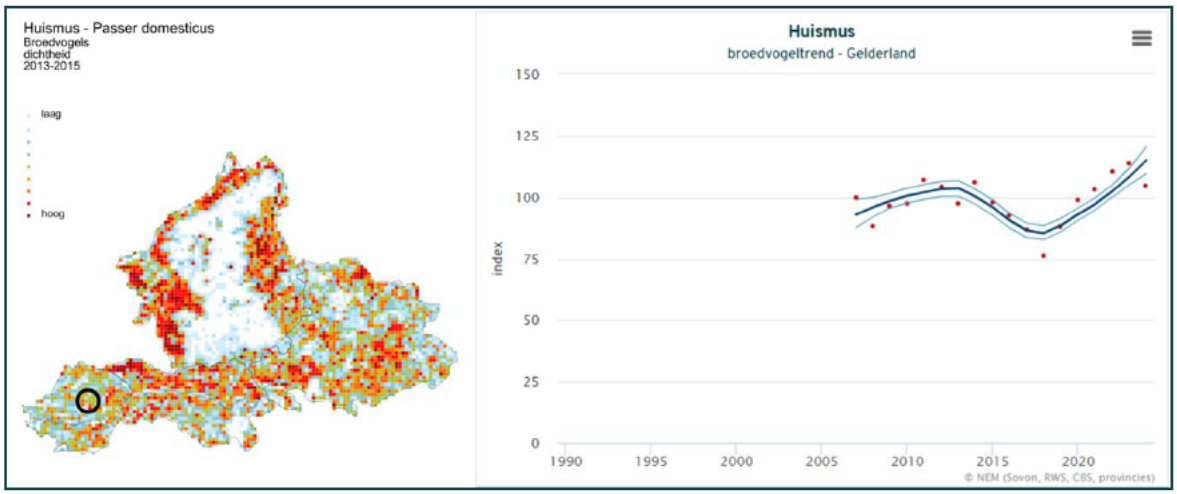

Figuur 3.1 Links: de dichtheid van de huismus als broedvogel in Gelderland. Meteren is zwart omcirkeld. Rechts: de aantallen huismussen als broedvogel in Gelderland (bron: Sovon).

Landelijk

De Staat van Instandhouding van de huismus als broedvogel in Nederland is zeer ongunstig. Sinds 2004 is er echter sprake van een toename van de huismus als broedvogel (Figuur 3.2). Gezien de lokale staat van instandhouding van de huismus is gewaarborgd is er geen sprake van negatieve effecten op de landelijke staat van instandhouding van de huismus wegens de beoogde ingreep.

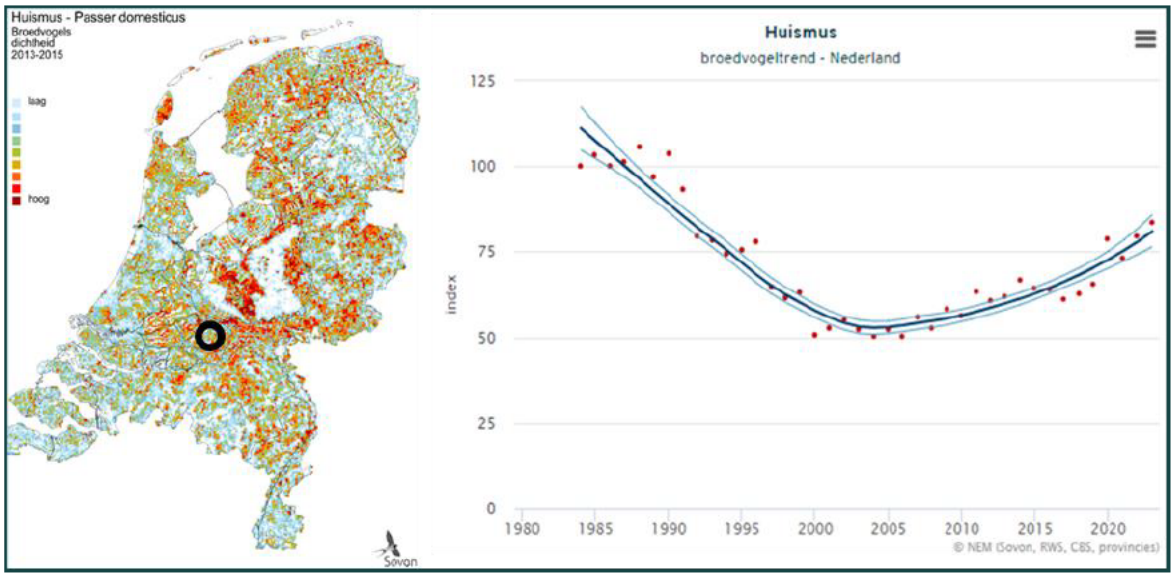

Figuur 3.2 Links: de dichtheid van de huismus als broedvogel in Nederland. Meteren is zwart omcirkeld. Rechts: de aantallen huismussen als broedvogel in Nederland (bron: Sovon).

3.2 Spreeuw

Conform Bkl art. 8.74j wordt een vergunning alleen verleend als de activiteit niet leidt tot een verslechtering van de staat van instandhouding van de soort.

Lokaal

Tijdens het aanvullend onderzoek is één nestlocatie van spreeuw vastgesteld op en in de directe omgeving van het plangebied. Deze nestlocatie wordt weggenomen door de renovatiewerkzaamheden. Uit de Nationale Database Flora en Fauna blijkt dat er verspreid over het conglomeraat Meteren, Geldermalsen, Buurmalsen en Tricht in de afgelopen 10 jaar ruim 400 waarnemingen bekend zijn van huismussen, variërend van één tot tienduizenden individuen (in de wintermaanden) (NDFF 2016 – 2026). Er is sprake van een waarnemerseffect, gezien het grootste deel van deze waarnemingen geclusterd gedaan zijn bij specifieke huizen en boerderijen, waar bijvoorbeeld meegedaan wordt aan de Jaarrond Tuintelling. Vermoedelijk ligt het werkelijke aantal spreeuwen derhalve hoger, doordat gebieden waar weinig waarnemingen bekend zijn simpelweg niet zijn onderzocht. In en rondom Meteren zijn voldoende uitwijkmogelijkheden aanwezig voor nestlocaties van spreeuw. Ter overbrugging van de werkzaamheden worden 2 tijdelijke spreeuwnestkasten geplaatst aan gebouwen of bomen binnen een straal van 200m. Tot slot zullen in de nieuwe woningen minimaal 2 voor spreeuw geschikte nestlocaties worden gerealiseerd.

Uit de mate van verspreiding van de bekende waarnemingen van spreeuwen in Meteren blijkt dat er relatief veel verblijfs- en foerageerhabitat aanwezig is. De verzameling van tienduizenden individuen in de wintermaanden wijst op een gezonde metapopulatie. Wegens de aanwezigheid van een gezonde populatie van spreeuwen in Meteren en gezien er bewezen effectieve mitigerende maatregelen worden getroffen voor de spreeuwennesten op de planlocatie, wordt de lokale staat van instandhouding van de spreeuw gewaarborgd.

Regionaal

Zo'n 15% van de landelijke broedpopulatie van spreeuw bevindt zich in Gelderland. Sinds 1990 is er sprake van een lichte afname in de broedvogeltrend, hoewel er de laatste 12 jaar geen significante aantalsverandering heeft opgetreden (Figuur 3.1). Gezien de lokale staat van instandhouding van de spreeuw is gewaarborgd is er geen sprake van negatieve effecten op de regionale staat van instandhouding van de spreeuw wegens de beoogde ingreep.

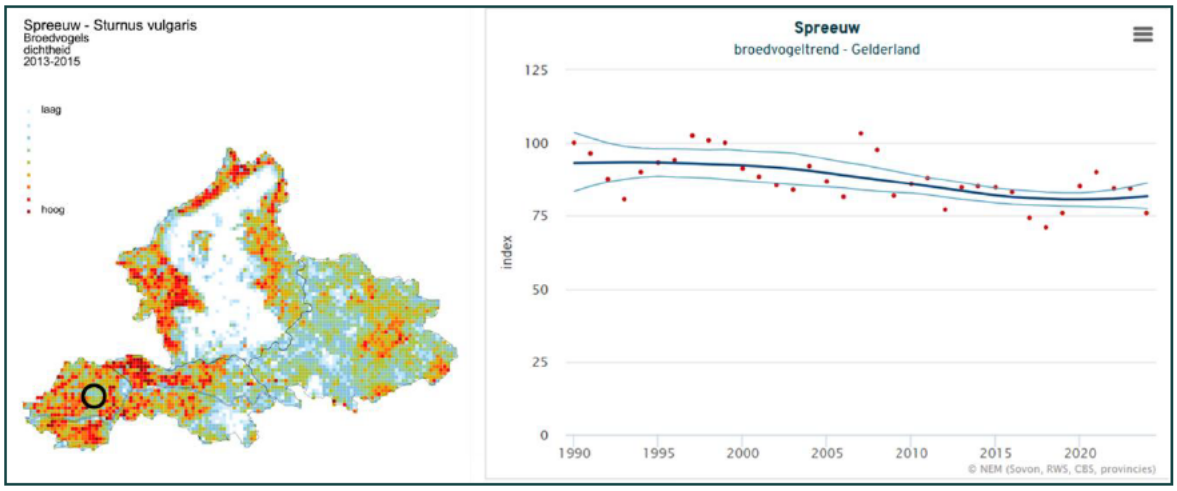

Figuur 3.3 Links: de dichtheid van de spreeuw als broedvogel in Gelderland. Meteren is zwart omcirkeld. Rechts: de aantallen spreeuwen als broedvogel in Gelderland (bron: Sovon).

Landelijk

De Staat van Instandhouding van de spreeuw als broedvogel in Nederland is zeer ongunstig. Sinds 1990 is er sprake van een significante afname, echter is de laatste 12 jaar sprake van een voorzichtige doch significante toename van de spreeuw als broedvogel (Figuur 3.2). Gezien de lokale staat van instandhouding van de spreeuw is gewaarborgd is er geen sprake van negatieve effecten op de landelijke staat van instandhouding van de spreeuw wegens de beoogde ingreep.

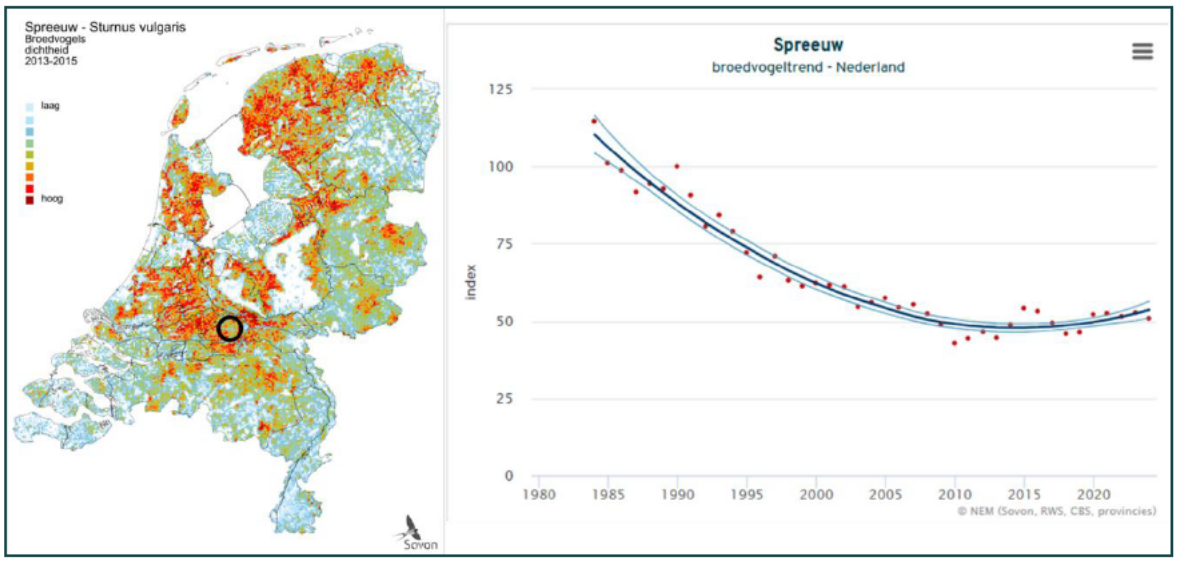

Figuur 3.4 Links: de dichtheid van de spreeuw als broedvogel in Nederland. Meteren is zwart omcirkeld. Rechts: de aantallen spreeuw als broedvogel in Nederland (bron: Sovon).

3.3 Kerkuil

Conform Bkl art. 8.74j wordt een vergunning alleen verleend als de activiteit niet leidt tot een verslechtering van de staat van instandhouding van de soort.

Lokaal

Binnen een straal van circa 5 km rondom de planlocatie zijn in de afgelopen 5 jaar 80 waarnemingen van kerkuil bekend. Iets minder dan de helft van deze waarnemingen betreffen dode dieren langs de snelweg A15. De overige waarnemingen zijn diffuus verspreid rondom de planlocatie. Gezien het grote aantal waarnemingen van dode dieren langs de A15 is vermoedelijk een hoger aantal kerkuilen aanwezig in de omgeving dan blijkt uit de waarnemingen; gezien zijn nachtactieve gedrag is de kerkuil een soort die onopgemerkt in gebieden aanwezig kan zijn (NDFF 2021 – 2026). Gezien het aantal bekende waarnemingen is in de omgeving van de planlocatie een gezonde populatie van kerkuil aanwezig. Ter overbrugging van de werkzaamheden en als permanente mitigatie worden 2 kerkuilvoorzieningen geplaatst op nader te bepalen locaties (zie H2.2).

Wegens de aanwezigheid van een gezonde populatie van kerkuil in Meteren en omgeving en gezien er bewezen effectieve mitigerende maatregelen worden getroffen voor de nest-/rustlocatie van kerkuil op de planlocatie, wordt de lokale staat van instandhouding van de kerkuil gewaarborgd.

Regionaal

Zo'n 15% van de landelijke broedpopulatie van kerkuil bevindt zich in Gelderland. Sinds 1990 is er sprake van een significante toename in de broedvogeltrend (Figuur 3.15). Gezien de lokale staat van instandhouding van de kerkuil is gewaarborgd is er geen sprake van negatieve effecten op de regionale staat van instandhouding van de kerkuil wegens de beoogde ingreep.

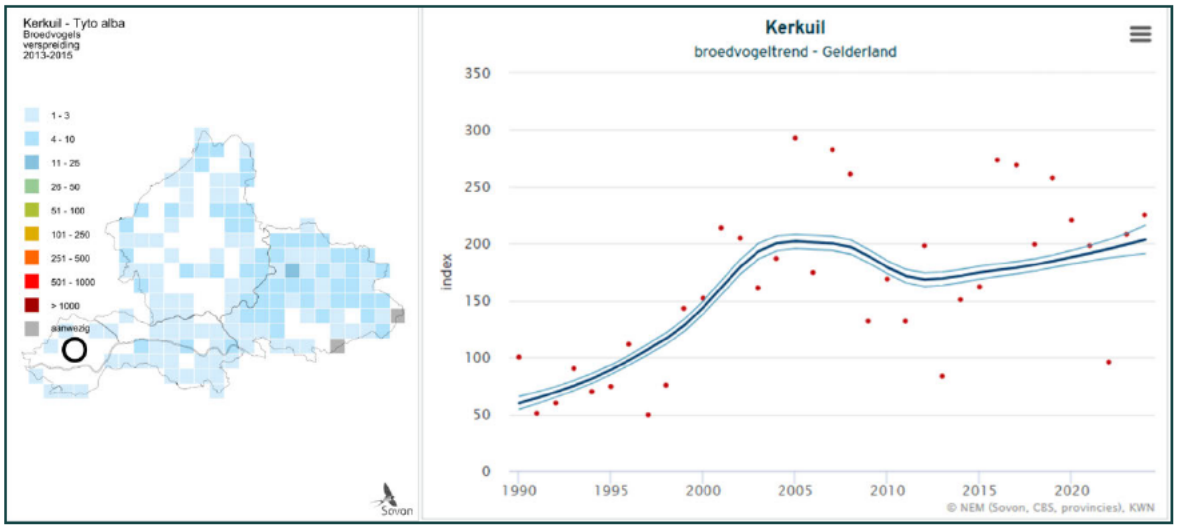

Figuur 3.5 Links: de dichtheid van de kerkuil als broedvogel in Gelderland. Meteren is zwart omcirkeld. Rechts: de aantallen kerkuil als broedvogel in Gelderland (bron: Sovon).

Landelijk

De Staat van Instandhouding van de kerkuil als broedvogel in Nederland is gunstig. Sinds 1990 is er sprake van een significante toename van de kerkuil als broedvogel (Figuur 3.2). Gezien de lokale staat van instandhouding van de kerkuil is gewaarborgd is er geen sprake van negatieve effecten op de landelijke staat van instandhouding van de kerkuil wegens de beoogde ingreep.

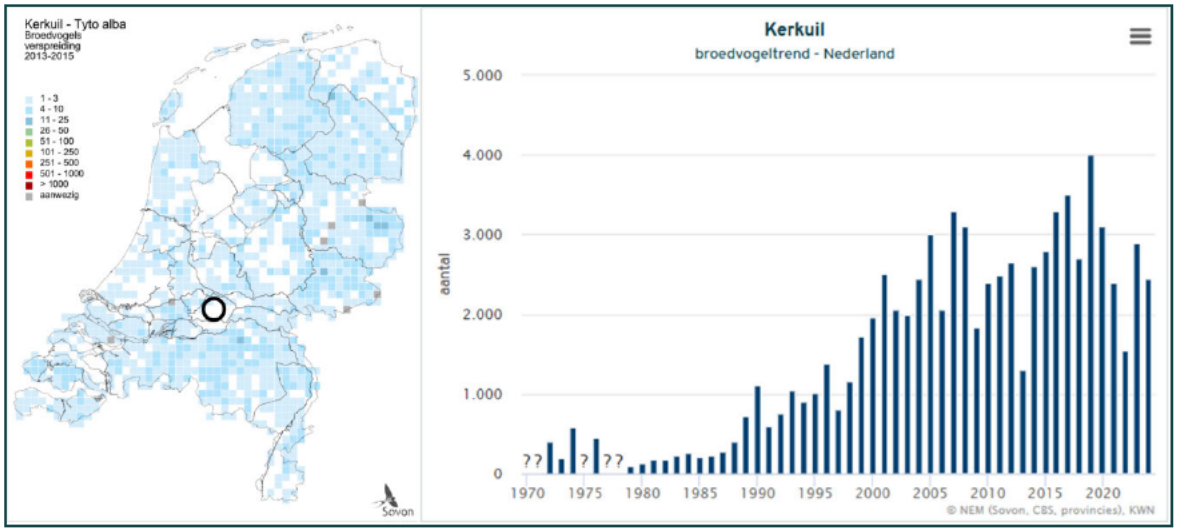

Figuur 3.6 Links: de dichtheid van de kerkuil als broedvogel in Nederland. Meteren is zwart omcirkeld. Rechts: de aantallen kerkuil als broedvogel in Nederland (bron: Sovon).

3.4 Gewone dwergvleermuis

Conform Bkl art. 8.74k wordt een vergunning alleen verleend als de activiteit geen afbreuk doet aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Lokaal

Tijdens het aanvullend onderzoek in Meteren zijn tijdens elk veldbezoek foeragerende/overvliegende gewone dwergvleermuizen waargenomen, variërend van 2 tot 20 individuen per veldbezoek. Tijdens het onderzoek zijn in totaal 3 zomer-, 2 paarverblijfplaatsen en 1 kraamverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis vastgesteld (van den Brom, 2025a en van den Brom, 2025b). Van deze verblijfplaatsen wordt enkel één zomerverblijfplaats weggenomen, de overige verblijfplaatsen worden behouden of komen pas later aan bod. Deze resultaten laten zien dat de gewone dwergvleermuis een veel voorkomende soort is in Meteren. De verblijfplaats wordt ongeschikt gemaakt buiten de meest kwetsbare periode van vleermuizen, buiten de winterperiode. Ter overbrugging van de werkzaamheden worden 4 tijdelijke vleermuisvoorzieningen geplaatst aan gebouwen binnen een straal van 200m.

Zowel in de woonwijk Plantage Fase 3, waarvan een deel zal worden gebouwd in 2026 en een deel in 2027, als in de woonwijk Plantage Fase 4 die zal worden ontwikkeld in het plangebied, zullen natuurinclusieve nest- en verblijfplaatsvoorzieningen worden opgenomen. Zo worden bijvoorbeeld in het eerste blok van 39 woningen dat in Plantage Fase 3 zal worden gebouwd, de volgende inbouwvoorzieningen voorzien:

- 16x IB MU 06 - huismus
- 6x VMPM2 – vleermuis zomer/paar
- 6x VMPMK3 – vleermuis kraam
- 2x SPP1 – spreeuw

Doordat in zowel de nieuwbouw van Fase 3 als Fase 4 natuurinclusieve maatregelen zullen worden toegepast, ontstaan er in een gebied dat voorheen hoofdzakelijk ongeschikt was voor gewone dwergvleermuis veel nieuwe mogelijke verblijfplaatsen. Derhalve wordt verwacht dat de realisatie van de nieuwbouw een positieve uitwerking heeft op de lokale staat van instandhouding van gewone dwergvleermuis.

De resultaten van het onderzoek geven aan dat er in Meteren voldoende uitwijkmogelijkheden voor de gewone dwergvleermuis aanwezig zijn en dat er een gezonde populatie gewone dwergvleermuizen aanwezig is. Er zullen naar mate de realisatie van Plantage Fase 3 en Fase 4 vordert steeds meer geschikte verblijfplaatsen ontstaan. Van negatieve effecten wegens de beoogde ingreep op de lokale staat van instandhouding van gewone dwergvleermuizen is geen sprake.

Regionaal

In de provincie Gelderland zijn de afgelopen 5 jaar ruim 34.000 waarnemingen van gewone dwergvleermuis bekend (NDFF 2021-2026). Hiervan zijn circa 75 waarnemingen van 50 of meer individuen en nog eens circa 500 waarnemingen van 10 of meer individuen. Dit wijst erop dat er regionaal grote aantallen gewone dwergvleermuizen aanwezig zijn. Doordat de effecten op lokaal niveau zijn gewaarborgd, zijn van negatieve effecten op de regionale staat van instandhouding van gewone dwergvleermuizen geen sprake.

Landelijk

De gewone dwergvleermuis is de meest algemene vleermuis van Nederland. De staat van instandhouding op landelijk niveau wordt als gunstig beschouwd. Sinds 1986 neemt het aantal vleermuizen in Nederland toe. In de periode 2015-2024 is er sprake van een relatief stabiel aantal van gewone dwergvleermuizen in Nederland (figuur 3.7). Aangezien effecten op lokale schaal gemitigeerd worden waardoor de lokale staat van instandhouding gewaarborgd is leidt de beoogde ontwikkeling niet tot een negatief effect op de gunstige staat van instandhouding op landelijk niveau.

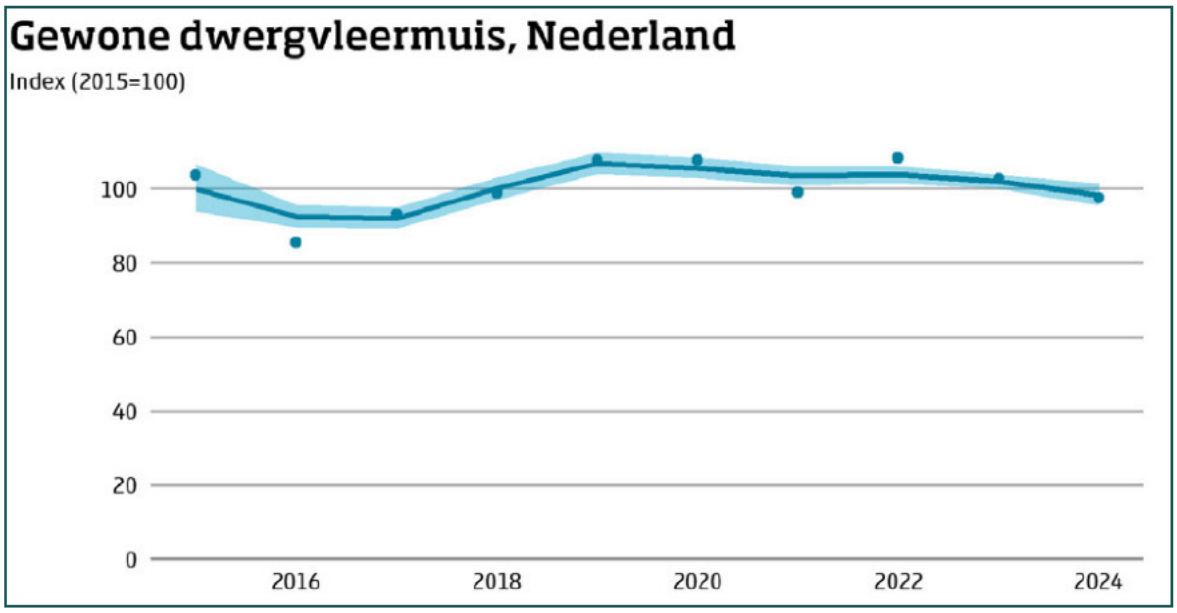

Figuur 3.7 Stabiele trend van de aantallen gewone dwergvleermuizen over de periode 2015-2024 (Zoogdiervereniging Telganger, 2025).

3.5 Gewone grootoorvleermuis

Conform Bkl art. 8.74k wordt een vergunning alleen verleend als de activiteit geen afbreuk doet aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Lokaal

In Meteren zijn in de afgelopen 5 jaar geen waarnemingen bekend van gewone grootoorvleermuis. De gewone grootoorvleermuis is een lastig waar te nemen soort, die zachte pulsen uitstoot met een reikwijdte tot 5 m (in open gebied tot maximaal 25 m). Tenzij expliciet onderzoek naar de soort wordt gedaan, bijvoorbeeld door vrijwilligers als onderdeel van het NEM of bij zoldertellingen, wordt de soort niet vaak waargenomen. Dat er geen waarnemingen bekend zijn in Meteren betekent derhalve niet direct dat de soort hier niet aanwezig is. In enkele dorpen rondom Meteren, zoals Est en Waardenburg, zijn incidentele waarnemingen bekend van de gewone grootoorvleermuis, veelal van één individu. De gewone grootoorvleermuis is wat betreft zomerverblijfplaatsen opportunistisch in de keuze van een verblijfplaats (BIJ12, 2025). Gezien de ligging van de planlocatie aan de rand van het buitengebied, waar veel (half)open schuren en loodsen aanwezig zijn, zijn er veel alternatieven beschikbaar voor de soort. Het wegnemen van één zomerverblijfplaats heeft derhalve geen negatief effect op de lokale staat van instandhouding.

Regionaal

In de provincie Gelderland zijn de afgelopen 5 jaar ruim 1.200 waarnemingen van gewone grootoorvleermuis bekend (NDFF 2021-2026). Hiervan is één waarneming van 50 of meer individuen en nog eens ruim 65 waarnemingen van 10 of meer individuen. Dit wijst erop dat er regionaal grote aantallen gewone dwergvleermuizen aanwezig zijn. Doordat de effecten op lokaal niveau zijn gewaarborgd, zijn van negatieve effecten op de regionale staat van instandhouding van gewone dwergvleermuizen geen sprake.

Landelijk

De gewone grootoorvleermuis is een wat zeldzamere vleermuissoort die over Nederland verspreid in kleine aantallen voorkomt. Het zwaartepunt van het verspreidingsgebied ligt in midden en oost-west Nederland. De landelijke populatieschattingen liggen tussen de 5.000 tot 7.500 dieren, een recentere schatting rapporteert een reproducerende populatie van ongeveer 6.000 dieren (Norren et al. 2020). De landelijke Svl is matig ongunstig, de trend in de landelijke Svl is echter gunstig (Adams et al. 2020). Aangezien effecten op lokale schaal gemitigeerd worden waardoor de lokale staat van instandhouding gewaarborgd is leidt de beoogde ontwikkeling niet tot een negatief effect op de gunstige staat van instandhouding op landelijk niveau.

3.6 Wezel

Conform Bkl art. 8.74k wordt een vergunning alleen verleend als de activiteit geen afbreuk doet aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Lokaal

Binnen een straal van circa 5 km zijn in de afgelopen 5 jaar geen waarnemingen van de wezel bekend in de NDFF (NDFF 2021-2026). Bij een ander project van Blom ecologie, tevens in opdracht van de gemeente West-Betuwe, in het agrarische gebied aan de overzijde van de Randweg, zijn meerdere waarnemingen gedaan van de wezel. Hier wordt op basis van het aantal waarnemingen vermoed dat er circa 7 individuen een verblijfplaats in het gebied hebben. Ook bij een ander project van Blom ecologie op het terrein van AVRI (op een afstand van circa 2,2 km naar het noordoosten) is een wezel waargenomen. Dit laat zien dat de wezelpopulatie in Meteren en omgeving gunstig is. Ook toont dit dat het ontbreken van bekende waarnemingen in de NDFF niet betekent dat de soort afwezig is.

In de omgeving van de planlocatie is veel agrarisch gebied aanwezig, met name richting het zuiden en westen. Wel vormt de A15, op circa 650m ten zuiden van de planlocatie, een barrière naar het verdere agrarische gebied verder ten zuiden van de planlocatie. Daarnaast bevindt zich circa 1,5 km ten westen van het plangebied een spoorlijn, die in mindere mate tevens een barrière vormt naar het agrarisch gebied dat verder ten westen ligt. Echter gezien het relatief kleine leefgebied van een wezel (van mannetjes circa 3,5 tot 8,4 hectare, van vrouwtjes veelal slechts half zo groot), biedt het gebied ten noorden van de A15 voldoende ruimte voor een gezonde wezelpopulatie.

Binnen de beoogde ingreep wordt één vaste verblijfplaats van de wezel weggenomen. Dit wordt gemitigeerd door de twee compensatiegebieden ten oosten en ten zuiden van het plangebied geschikt te maken voor wezel, door realisatie van twee marterhopen en aanpassingen aan het beheer. Hierdoor worden negatieve effecten op de lokale staat van instandhouding van wezel voorkomen.

Regionaal en landelijk

De staat van instandhouding van de wezel is, deels door zijn verborgen leven, onbekend. Echter komt de soort voor door heel Nederland, behalve op de Waddeneilanden (verspreidingsatlas.nl). De wezel staat echter wel op de Rode lijst met de status ‘gevoelig’. Met als uitgangspunt dat de huidige lokale staat van instandhouding van de soort niet achteruit zal gaan door het treffen van mitigerende maatregelen mag aangenomen worden dat ook de regionale als landelijke staat van instandhouding niet veder zal verslechteren.

3.7 Cumulatieve effecten

Woonwijk De Plantage is over een periode van circa tien jaar geleidelijk in fases ontwikkeld, waarbij voor iedere fase ecologisch onderzoek is uitgevoerd. Wanneer beschermde soorten werden aangetroffen, zijn hiervoor mitigatieplannen ontwikkeld en ontheffingen/vergunningen verkregen, zoals bijvoorbeeld het geval is voor grote modderkruiper, buizerd, foerageergebied van vleermuizen en oeverzwaluw. De provincie heeft deze vergunningen enkel af kunnen geven indien negatieve effecten op de staat van instandhouding van de soorten werden voorkomen. Derhalve kan worden gesteld dat er door eerdere fases van de ontwikkeling van De Plantage geen negatieve effecten hebben plaatsgevonden, waardoor cumulatieve effecten gecombineerd met de huidige ontwikkeling tevens zijn uitgesloten.

Op dit moment zijn bij Blom Ecologie 2 andere projecten bekend in de directe omgeving van de planlocatie. Dit betreffen de ontwikkeling van Hondsgemet-Noord aan de overzijde van de Randweg en de ingebruikname van een verruigd deel van het AVRI terrein. De status van het eerstgenoemde project is dat een haalbaarheidsstudie wordt ondernomen om de (cumulatieve) effecten te bepalen en de haalbaarheid van een vergunning te onderzoeken. De aanvraag voor een vergunning voor de beoogde werkzaamheden op het AVRI terrein wordt op het moment van schrijven beoordeeld door bevoegd gezag. Gezien vergunningen enkel worden afgegeven indien voldoende onderbouwd is dat er geen negatieve effecten op de staat van instandhouding van de betrokken soorten plaatsvinden, kunnen ook cumulatieve effecten worden uitgesloten.

4 Wettelijk belang

Conform Bkl art. 8.74 wordt een vergunning alleen verleend als de activiteit nodig is met een wettelijk belang. De vergunning wordt aangevraagd op grond van de volgende belangen:

Voor huismus, spreeuw, kerkuil, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en wezel:

- Volksgezondheid (Bkl, art. 8.74j, lid 1b, 1º en art. 8.74k, lid 1b, 3º);

Voor gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en wezel:

- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale, economische aard of met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (art. 8.74k, lid 1b, 3º);).

Voor wezel:

- In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied (art. 8.74l, lid 1b, 6º);).

4.1 Volksgezondheid

In het kader van de volksgezondheid zijn diverse redenen die pleiten voor de sloop van de huidige bebouwing en de nieuwbouw van circa 450 woningen. Onderstaand zijn een tweetal redenen uitgewerkt die aangeven op welke wijze de ontwikkeling leidt tot de vermindering van de risico's voor de gezondheid en tot een betere kwaliteit van leven en levensverwachting.

Gezondheidsrisico's door slechte woonomstandigheden

De te slopen woning (Blankertseweg 6, waar zich de verblijfplaats van gewone dwergvleermuis en nesten van huismus en spreeuw bevinden) is gebouwd in 1920. In die tijd werden woningen zonder of met zeer beperkte isolatie gebouwd. In de afgelopen tijd is er aan deze woning geen onderhoud gepleegd; de woning wordt op dit moment anti-kraak bewoond en bevindt zich in zeer slechte staat. De woning heeft dan ook een zeer laag energielabel: klasse F (bron: atlasleefomgeving.nl). Oude, slecht onderhouden woningen bieden geen gezond leefklimaat voor bewoners. Tijdens koude, vochtige periodes kan schimmelgroei ontstaan en toename van overlast door huisstofmijten. Deze effecten verhogen het risico op gezondheidsproblemen, zoals astma, luchtwegklachten, luchtweginfecties en allergieën (RIVM, 2012). Het meldingspunt van milieu gerelateerde gezondheidsklachten van de GGD meldt dat de meerderheid van de klachten gerelateerd zijn aan schimmels en vocht in het binnenmilieu van huurwoningen (RIVM, 2012; RIVM, 2013). De aanwezigheid van sporen van schimmels in woningen kan aanleiding geven tot gezondheidsklachten. Schimmels kunnen, naast sporen, ook vluchtige organische stoffen verspreiden. Tevens kunnen fragmenten van schimmeldraden in de lucht geraken. Deze fragmenten bevatten stoffen die luchtwegen kunnen irriteren. Ook kunnen ze giftige secundaire metabolieten bevatten. Ook deze schimmelbestanddelen kunnen gezondheidsklachten geven (RIVM, 2012). Naar schatting neemt de kans op luchtwegklachten in vochtige woningen met een factor van 1.5 toe (Fisk et al. 2007). Vochtproblemen worden gedeeltelijk veroorzaakt door de afwezigheid van een goede ventilatie. In geval van niet- of slecht geïsoleerde woningen is een verbetering van de ventilatie niet voldoende. Veel vochtproblemen kunnen voorkomen of verholpen worden door een goede thermische isolatie bestaande o.a. uit dakisolatie en het plaatsen van nieuw isolatieglas (RIVM, 2012).

Tijdens zomerse omstandigheden warmen niet of slecht geïsoleerde woningen snel op. Gezondheidseffecten van warme weersomstandigheden lopen uiteen van klachten als vermoeidheid en hoofdpijn tot ernstige ademhalingsproblemen en hartfalen. Dit kan leiden tot ziekenhuisopname en sterfte waarbij het risico met name aanwezig is voor de kwetsbare groep oudere bewoners. Vanuit de woonomstandigheden vormen mensen een risicogroep die woonachtig in woningen die onvoldoende gekoeld (kunnen) worden door slechte isolatie of ventilatiemogelijkheden.

Handhaving van de woning in de huidige conditie leidt tot negatieve effecten voor de volksgezondheid door toename van gezondheidsklachten en allergieën. De woning bevindt zich in dusdanig slechte staat dat enkel renovatie de woonomstandigheden onvoldoende zou verbeteren. De sloop van de woning biedt daarnaast ruimte voor de ontwikkeling van een hoger aantal nieuwe woningen.

Deze nieuwe woningen zullen het gezondste en veiligste woonklimaat bieden wat momenteel mogelijk is. De nieuwe woningen zullen namelijk voldoen aan de meest recente wet- en regelgeving, zoals het nieuwste bouwbesluit (meest recente versie: 01-07-2025). In dit bouwbesluit zijn inhoudelijke regels uitgewerkt voor onder andere veiligheid (afdeling 4.2) en gezondheid (afdeling 4.3). Hierin zitten onder andere regels omtrent constructieve veiligheid, brandveiligheid, binnenmilieu (luchtkwaliteit en ventilatie), daglichttoetreding, binnenklimaat en temperatuur, geluid, toxiciteit en emissies. Er is pas sinds 1992 een bouwbesluit zoals we dat nu kennen. Woningen die voor die tijd zijn gebouwd, moesten aan andere regels voldoen, die op gemeentelijk niveau waren vastgesteld. Over het algemeen waren bovengenoemde thema's hierin veel minder strikt geregeld, waardoor een veel lagere mate van veiligheid en gezonde woonomgeving bestaat in woningen van vóór 1992.

De nieuw te bouwen woningen op de planlocatie zullen worden gerealiseerd overeenkomstig de nieuwbouweisen aan energiezuinigheid en zullen daarmee de toekomstige bewoners een gezonde en veilige woonomgeving bieden. De bestaande woning ter hoogte van Blankertseweg 6 zou wegens technische restricties door renovatie nooit tot op dusdanig niveau verduurzaamd kunnen worden. Door sloop van de woning wordt ruimte gemaakt om de nieuwe, gezonde woningen te realiseren. Derhalve is de sloop en nieuwbouw nodig in het kader van de volksgezondheid.

Gezondheidsrisico's door asbest

Het oorspronkelijk bouwjaar van de te slopen loodsen, waarin zich de verblijfplaats van gewone grootoorvleermuis en de nest-/rustlocatie van kerkuil bevinden, is tevens 1920. Bij een asbestinventarisatie uitgevoerd in augustus 2024 is asbest in de loods aangetroffen. In veel onderdelen van de bebouwing (deur, golfplaten overkapping, plaat in kleine berging, bitumen in koelcellen, golfplaten dak van de schuur en HAS-kast) is asbest aangetroffen met risicoklasse 1/2/2A (Admanstars advies, 2024). Asbest is gevaarlijk wanneer losse vezels worden ingeademd. De deeltjes kunnen diep in de longen doordringen. Op termijn kan dit bepaalde vormen van kanker veroorzaken. In Nederland sterven naar schatting jaarlijks zo'n 700 mensen aan kanker die is veroorzaakt door (vaak beroepsmatige) blootstelling aan asbest (Informatiepunt leefomgeving, 2025). Er is in recente jaren weinig tot geen onderhoud gepleegd aan de loods. Het dak, waarin zich de asbest bevindt, is inmiddels in zeer slechte staat (figuur 4.1). De verminderde structurele integriteit vormt een significant gezondheidsrisico, wanneer door beschadigingen of mogelijke instorten asbestdeeltjes vrij komen, die kunnen worden ingeademd door de bewoners van de woning op het planlocatie en/of omwonenden. De beoogde sloop van de loods neemt dit risico weg, waardoor toekomstige gezondheidsproblemen door het inademen van asbest worden voorkomen, wat een relevante reden in het kader van de volksgezondheid is.

Figuur 4.1 De bebouwing, met name het dak, bevindt zich in zeer slechte staat.

4.2 Groot openbaar belang

In de Woonvisie 2026 – 2030 van de gemeente West-Betuwe dat, in lijn met de landelijke trend, de druk op de woningmarkt in West Betuwe is toegenomen. Voor diverse groepen inwoners, zoals jongeren, starters en gezinnen met één kostwinner, is het steeds lastiger om een geschikte woning te vinden binnen de gemeentegrenzen. De grootste knelpunten bevinden zich in de sociale huursector en het segment van betaalbare koopwoningen. De huidige sociale huurvoorraad van West Betuwe is relatief klein (circa 21%) en kent een lage mutatiegraad. Hierdoor is de actieve zoektijd voor een sociale huurwoning opgelopen tot gemiddeld 2,3 jaar. Het aantal inwoners zal de komende jaren groeien van 53.253 inwoners in 2025 tot naar verwachting 58.608 in 2040. Om het stijgende aantal inwoners een passende woning te kunnen bieden, is in de geactualiseerde Woondeal Rivierenland voor West Betuwe afgesproken in de periode 2022 t/m 2030 minimaal 1.980 woningen op te leveren. Dat is gemiddeld 220 woningen per jaar. In de periode 2031 t/m 2034 is afgesproken minimaal 1.400 woningen op te leveren. Dat is gemiddeld 350 woningen per jaar, een aantal dat aansluit bij de door de provincie opgestelde behoefteraming voor extra woningen in deze regio (Gemeente West Betuwe, 2025).

De reeds grote en verder toenemende druk op de woningmarkt leidt ertoe dat in de gemeente zowel uitbreiding als inbreiding nodig is, om aan de woningbehoefte te kunnen voldoen. De Plantage Fase 4 voldoet met geplande de uitbreiding van circa 450 woningen aan een deel van deze behoefte. Derhalve vormt het sloop en nieuwbouwproject een dwingende reden van groot openbaar belang.

Conclusie

Gezien voorgenoemde afwegingen zijn wij van mening dat de voorgedragen belangen zwaarder mogen wegen dan het belang van het plangebied voor de betrokken beschermde soort(en).

5 Alternatievenafweging

Conform Bkl art. 8.74 wordt een vergunning alleen verleend als er geen andere bevredigende oplossing voor het verrichten van de activiteit bestaat. We hebben andere oplossingen voor de ruimtelijke ingreep onderzocht.

Het doel van de ontwikkeling is het realiseren van circa 450 woningen met een gezond en prettig woonklimaat om zo te voldoen aan de toenemende woningvraag in de gemeente West Betuwe. Per onderdeel worden alternatieven geëvalueerd om het doel van de activiteit te behalen.

Werkwijze

Een alternatieve werkwijze voor het project is het behoud van de bebouwing op het perceel van Blankertseweg 6, waardoor behalve de verblijfplaats van wezel, de beschermde verblijfplaatsen en nestlocaties in eerste instantie niet zouden worden weggenomen. Echter zou hierdoor een cluster woningen (zwart omkaderd in figuur 5.1) niet gerealiseerd kunnen worden, waardoor in slechts mindere mate het doel van de ontwikkeling (realisatie van een groot aantal woningen om te voldoen aan de woningnood in de gemeente) zou worden behaald. Om alsnog aan de woningvraag te kunnen voldoen zou dan een andere locatie moeten worden gezocht om deze woningen te realiseren. Echter zijn dergelijke alternatieve geschikte locaties ook al nodig voor woningbouw, gezien enkel het project Plantage Fase 4 niet voldoende is om aan de toenemende woningvraag te kunnen voldoen. Daarnaast zouden op eventuele alternatieve locaties, die zich dan in het landelijk gebied zouden bevinden, met zeer hoge waarschijnlijkheid ook beschermde natuurwaarden aanwezig zijn, waardoor dit voor de beschermde soorten geen beter alternatief zou vormen.

Daarnaast biedt ook handhaving van de bestaande bebouwing de huismus, spreeuw, kerkuil, gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis geen duurzame verblijfplaats. De bebouwing bevindt zich in zeer slechte staat, bevat asbest en wordt niet langer onderhouden. Hierdoor zal de woning op termijn in verder verval raken waardoor de verblijfplaatsen ongeschikt zouden raken, wanneer de invloeden van tocht en weersomstandigheden te groot worden. De bebouwing zou zelfs in kunnen storten of er zou door toenemend risico op vandalisme bijvoorbeeld brand uit kunnen breken.

Het sparen van de huidige bebouwing binnen het nieuwbouwproject biedt derhalve voor de beschermde soorten geen duurzaam alternatief. De nieuwbouw biedt juist kansen om voor de gebouwbewonende soorten alternatieve voorzieningen te realiseren, die een duurzame verblijfplaats voor de toekomst bieden.

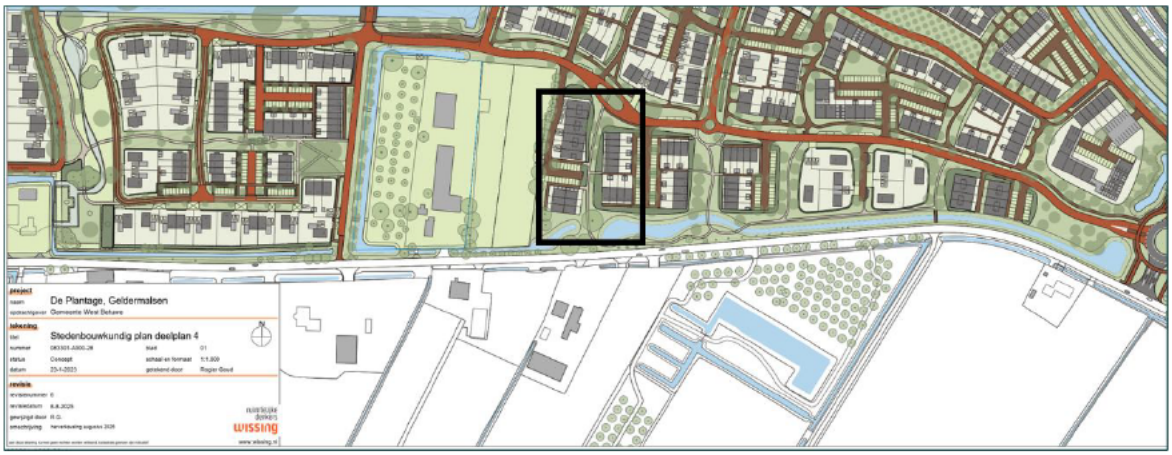

Figuur 5.1 Cluster van woningen dat niet gerealiseerd zou kunnen worden indien de bebouwing op Blankertseweg 6 behouden zou worden.

Locatie

Aangezien het gaat om de sloop van bestaande bebouwing is het project locatiegebonden. Zoals hierboven toegelicht is de realisatie van de nieuwbouwwoningen op een alternatieve locatie geen wenselijk alternatief, gezien alle geschikte locaties benodigd zijn om aan de woningvraag in de gemeente te voldoen en omdat op alternatieve locaties vermoedelijk tevens beschermde natuurwaarden aanwezig zullen zijn, waardoor dit geen beter alternatief zou vormen.

Planning

Er wordt in de huidige planning reeds rekening gehouden met de kwetsbare periodes van de soorten: de huidige bebouwing wordt ongeschikt gemaakt in de minst kwetsbare periode (1 september t/m 15 oktober). Er is geen alternatieve planning mogelijk waarbij er nog minder impact is op de soorten.

Inrichting van plangebied

In zowel de nieuwe woonwijk Plantage Fase 3 als Plantage Fase 4 geldt een verplichting voor het opnemen van natuurinclusieve voorzieningen voor de aannemers. Dit is geen wettelijke verplichting maar een vrijwillig initiatief van de gemeente West Betuwe. Hierdoor wordt een significant hoger aantal voorzieningen voor beschermde soorten gerealiseerd dan enkel benodigd zou zijn vanuit de Kennisdocumenten en het aangetroffen aantal vaste verblijfplaatsen en nestlocaties binnen het plangebied. Ook wordt de woonwijk Plantage Fase 4 ruimer en groener opgezet dan eerdere fases van de woonwijk, waardoor leefgebied voor bijvoorbeeld huismus en vleermuizen wordt gecreëerd. Er is derhalve geen betere inrichting van het plangebied mogelijk ten aanzien van de soorten.

Niets doen

Zoals reeds bovenstaand toegelicht leidt niets doen er op termijn toe dat de verblijfplaatsen in de bebouwing van Blankertseweg 6 ongeschikt zullen raken. Ook zou door niets te doen het doel van project, realisatie van circa 450 gezonde woningen om bij te dragen aan de woningvraag in de gemeente, niet worden behaald.

Conclusie

Voor de activiteit geldt geen alternatieve bevredigende oplossing om het doel te bereiken.

Bronvermelding

Adams, A., Bijlsma, R. J., Bos, G., Clerkx, S., Janssen, J., van Kleunen, A., ... & van Aar, M. (2020). Vogel- en Habitatrichtlijnrapportage 2019. Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu.

Admanstars Advies B.V., 2024. Rapportage Asbestinventarisatie - Conform procescertificaat - asbestinventarisatie Woning incl. aanbouwen en loods Blankertseweg 6 te Meteren.

Arcadis, 2023. Maatregelen catalogus beschermde soorten bij naisolatie en renovatie van gebouwen.

Fisk, W.J., Q. Lei-Gomez, M.J. Mendell, 2007. Meta-analysis of the associations of respiratory health effects with dampness and mold in homes. Indoor Air 2007; 17: p. 284-96.

Gemeente West Betuwe, 2025. Geactualiseerde woonvisie 2026 – 2030.

Herpers, A., 2024. Quickscan Natuur aan de Blankertseweg 6 te Meteren. Oriënterend onderzoek in het kader van de Omgevingswet. Blom Ecologie B.V., Waardenburg.

Informatiepunt leefomgeving, 2025a. Gezondheidsrisico's asbest. https://iplo.nl/thema/asbest/wat-is-asbest/gezondheidsrisico-s/

Norren, E. van, J. Dekker & H.G.J.A. Limpens, 2020. Basisrapport Rode Lijst Zoogdieren 2020 volgens Nederlandse en IUCN-criteria. Rapport 2019.026. Zoogdiervereniging, Nijmegen.

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), 2012, GGD-richtlijn medische milieukunde, schimmel en vochtproblemen in woningen. RIVM Rapport 609300022/2012a

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), 2013, Meldingen van milieu gerelateerde gezondheidsklachten bij GGD'en, vierde inventarisatie 2011-2012. RIVM-rapport 200000004/2013

Van den Brom, E.C., 2025a. Aanvullend onderzoek ecologie Blankertseweg ong. Meteren. Blom Ecologie B.V., Waardenburg.

Van den Brom, E.C., 2025b. Aanvullend onderzoek ecologie Blankertseweg 6 Meteren. Blom Ecologie B.V., Waardenburg.

Van Hoorn, J., 2025. Quickscan Natuur Plantage fase 4 te Meteren. Oriënterend onderzoek in het kader van de Omgevingswet. Blom Ecologie B.V., Waardenburg.

Zoogdiervereniging Telganger, 2025. Telganger najaar 2025, Nijmegen.

Zoogdiervereniging, n.d. Factsheet vleermuizen verlichting.

Geraadpleegde documenten (BIJ12, 2017-2025)

Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*)
Kennisdocument Gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus)*
Kennisdocument Grote modderkruiper (*Misgurnus fossilis*)
Kennisdocument Huismus (*Passer domesticus*)
Kennisdocument Kerkuil (*Tyto alba)*
Kennisdocument Kleine marterachtigen (bunzing – hermelijn – wezel)
Kennisdocument Steenuil (*Athene noctua*)

Gebruikte websites

www.atlasleefomgeving.nl
www.ndff.nl
www.ravon.nl
www.sovon.nl
www.verspreidingsatlas.nl
www.zoogdiervereniging.nl

BLOM
ECOLOGIE
Verbindt natuur en samenleving

Koeweistraat 2
4181 CD Waardenburg
0418 820 288

blomecologie.nl